
ELÄMYKSELLINEN TASTING-TILAISUUS

Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ohjaustoiminta

Lahdensivu, kevät 2013

Joonas Ruokamo

LAHDENSIVU
Ohjaustoiminta
Pedagoginen ohjaustoiminta

Tekijä	Joonas Ruokamo	Vuosi 2013
Työn nimi	Elämyksellinen tasting-tilaisuus – Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin.	

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli uudenlaisen, kustannustehokkaan oluen tasting-tilaisuuden kehittäminen. Olutkulttuuri ja oluen kuluttaminen ovat ajankohtaisia aiheita, ja opinnäytetyöntekijällä on aiheeseen henkilökohtaista kiinnostusta. Opinnäytetyössä pyrittiin myös löytämään yhtymäkohtia ohjaustoiminnan osaamisen ja menetelmien sekä olutkulttuurista kertomisen välille.

Työn toimeksiantajana toimii Teerenpeli Tampere. Teerenpeli panimo ja tislamo Oy on vuodesta 1995 toiminut pienpanimo. Heidän tuotteitaan ovat muun muassa omat oluet, siiderit ja viskit. Teerenpeli Tampere on tähän ketjuun kuuluva ravintola.

Opinnäytetyön tavoitteita ovat seuraavat: avoimen, elämyksellisen tasting-tilaisuuden kehittäminen, ohjaustoiminnan ja olutkulttuurin välisen yhteyden selvittäminen, olutkulttuurista ja tasting-tilaisuudesta onnistuneesti tiedottaminen sekä Teerenpeli Tampereelle kustannustehokkaan yritystoiminnan kehittäminen. Työssä käytettiin olemassa olevaa tietoa keskeisten käsitteiden ja tutkittavien aihealueiden: asiakasryhmän, tiedottamisen, toiminnallisten menetelmien ja ohjaussuunnitelman selventämiseen, ja pääasiallinen tutkimusmenetelmä oli havainnointi. Lisäksi menetelmänä käytettiin kyselyä.

Opinnäytetyössä selvitettiin, millainen on elämyksellinen tasting-tilaisuus ja mitä voisi olla ohjaustoiminnallinen olutkulttuuri. Ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin kehittäminen tarkoittaa toiminnallisten menetelmien liittämistä olutkulttuuriin ja niiden soveltamista esimerkiksi tasting-tilaisuuden yhteydessä. Tilaajan haluamaa mallia tasting-tilaisuudesta ei saatu aikaan kaikille asiakkaille avoimena, mutta elämyksellisen tasting-tilaisuuden tuottaminen onnistui. Opinnäytetyön tuottaman tiedon avulla on mahdollista kehittää sekä ohjaustoiminnallista olutkulttuuria että elämyksellistä tasting-tilaisuutta edelleen.

Avainsanat olutkulttuuri, tasting-tilaisuus, tiedottaminen, kokemuksellinen oppiminen, elämys

Sivut 36 s, + liitteet 3 s.

LAHDENSIVU

Crafts and recreation

Pedagogical crafts and recreation

Author

Joonas Ruokamo

Year 2013

Subject of Bachelor's thesis

Memorable tasting – telling about beer culture by means of crafts and recreation

---

ABSTRACT

Objective of this thesis was to develop new more cost efficient beer tasting. Beer culture and consumption of beer are current topics at the moment in Finland and writer of thesis has personal interests to the subject. In this thesis it was tried to find the similarities between crafts and recreations know-how and methods and about telling from beer culture. Employer of the thesis is Teerenpeli Tampere.

Teerenpeli brewery and distillery Ltd is microbrewery that has been operating since 1995. Their products include their own beers, ciders and whiskeys. Teerenpeli Tampere is one of the restaurants belonging to this chain.

Objectives of this thesis are: developing of open, memorable tasting, clarifying the connection between crafts and recreation and beer culture, succeed in the informing of tasting and developing a more cost efficient business activity for Teerenpeli Tampere. Known knowledge has been used to clarify the central terms and researchable topics: customer group, informing, functional methods and direction plan and the main research method was observation. In addition a poll has been used to collect information.

In the thesis it were clarified what kind of issue memorable tasting is and what could be crafts and recreational beer culture. The developing of Crafts and recreational beer culture means adding functional methods to beer culture and using them for example with tasting. The model for employer of tasting was not achieved as open for all the customers but the producing of memorable tasting was. With the information produced by this thesis it is possible to still develop crafts and recreational beer culture and the memorable tasting.

Keywords beer culture, tasting, informing, experiential learning, experience

Pages 36 p + appendices 3 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT.....	2
2.1	Aiheenvalinta	2
2.2	Opinnäytetyön tavoitteet	3
2.3	Tutkimuskysymykset	3
3	OPINNÄYTEYÖN KESKEISET KÄSITTEET.....	3
3.1	Olutkulttuuri.....	4
3.2	Tasting-tilaisuus	4
3.3	Tiedottaminen.....	5
3.4	Kokemuksellinen oppiminen.....	6
3.5	Elämys.....	7
3.6	Toiminnalliset menetelmät.....	8
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	9
4.1	Asiakasryhmän kartoitus	9
4.1.1	Aikuisryhmän erityispiirteet.....	9
4.1.2	Aikuisten oppimismallit	10
4.1.3	Asiakasryhmän tavoitteet	11
4.2	Tiedottaminen.....	12
4.2.1	Tasting-tilaisuudesta tiedottaminen ja lainsäädäntö.....	12
4.2.2	Tiedottaminen tässä opinnäytetyössä	13
5	OHJAUSSUUNNITELMA.....	14
6	TULOSTEN TARKASTELU	21
6.1	Asiakasryhmä.....	21
6.2	Tilaisuudesta tiedottaminen.....	22
6.3	Toiminnalliset menetelmät.....	23
6.4	Ohjauksesta saatu palaute.....	24
6.5	Suunnitelman toteutuminen.....	25
6.6	Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin.....	29
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	30
7.1	Tasting-tilaisuus	31
7.2	Ohjaustoiminnallinen olutkulttuuri	31
7.3	Tietojen luotettavuus	32
7.4	Tavoitteiden saavuttaminen.....	33
7.5	Ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin jatkokehittäminen.....	34
	LÄHTEET	35
Liite 1	Tasting-tilaisuuden internettitiedote.	
Liite 2	Tasting-tilaisuuden ravintolassa esitetty tiedote.	
Liite 3	Tasting-tilaisuuden palautelomake.	

1 JOHDANTO

Tämä työ tehdään muutamasta syystä. Ensinnäkin siinä lähdetään toteuttamaan Teerenpeli Tampereelle uudenlaista, kustannustehokkaampaa tasting-tilaisuutta. Toiseksi, tämä opinnäytetyö liittyy opinnäytetyöntekijän omaan henkilökohtaiseen kiinnostukseen olutkulttuuria kohtaan. Lisäksi olutkulttuuri ja alkoholinkulutus yleisesti ovat olleet viimeaikoina pinnalla ja siitä on jaettu niin negatiivista (Torvinen MTV3 2012) kuin positiivista (Kinnunen YLE1 2012) kuvaa, joten aihe on ajankohtainen. Tällä viitataan esimerkiksi kakkosolutkeskusteluun sekä alkoholin haittavaikutuksista käytävään pohdintaan. Opinnäytetyö tehdään senkin vuoksi, että sillä tarkastellaan ohjaustoiminnan ja olutkulttuurin yhtymäkohtia.

Tämän opinnäytetyön aiheena on elämyksellinen tasting-tilaisuus eli olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin. Tällä opinnäytetyöllä pyritään selvittämään ja tutkimaan erilaisia keinoja, joilla voi harjoittaa ohjaustoiminnallista olutkulttuuria ja joilla voidaan saada aikaan elämyksellinen, avoin maistatustilaisuus. Opinnäytetyön tavoitteena on saada toimeksiantajalle, Teerenpeli Tampereelle, suunniteltua kustannustehokas, toiminnallinen ja useamman asiakkaan maistelutuokio. Tällaisen tasting-tilaisuuden avulla on lisäksi tarkoitus tarkastella ohjaustoiminnan osaamisen ja olutkulttuurin yhtymäkohtia.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään luvussa 2 opinnäytetyön tavoitteita ja lähtökohtia. Tässä kohtaa määritellään sitä, mihin työllä pyritään ja mihin se pohjautuu sekä tukeutuu. Luvussa 3 puolestaan käsitellään opinnäytetyön keskeisiä käsitteitä. Luvussa 4 kerrotaan tasting-tilaisuuden toteuttamisesta sekä tähän sisältyvästä aineiston keräämisestä. Siinä toteutetaan asiakasryhmän kartoitus sekä suunnitelma tiedotuksesta tasting-tilaisuutta varten. Luvussa 4 esitetään myös toiminnallisten menetelmien määrittely. Luvussa 5 kuvataan ohjaussuunnitelma tasting-tilaisuudelle.

Luvussa 6 käsitellään tutkimuksesta ja käytännön osuudesta eli tasting-tilaisuudesta saadut tulokset ja tehdään johtopäätöksiä sekä ehdotuksia avoimen maistatustilaisuuden järjestämiseen. Luvussa 6 analysoidaan myös missä onnistuttiin ja missä ei onnistuttu maistatuksen ja tutkimuksen osalta. Luvussa 7 tehdään kokoava katsaus luvun 6 asiakohtiin sekä tehdään yhteenveto avoimesta tasting-tilaisuudesta ja elämyksellisestä olutkulttuurista. Viimeisessä luvussa 8 tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta ja tavoitteiden sekä opinnäytetyön onnistumista. Lisäksi tässä luvussa esitetään kootusti jatkokehittämissuhteet ohjaustoiminnalliselle olutkulttuurille sekä avoimelle tasting-tilaisuudelle.

Tämä opinnäytetyö käsittelee olutkulttuuria ja tähän liittyvää avointa tasting-tilaisuutta sekä ohjaustoiminnan hyödyntämistä. Opinnäytetyöllä pyritään tuottamaan elämyksellinen ja avoin maistatustilaisuus toimeksiantajalle sekä käyttämään ohjaustoiminnallista osaamista osana olutkulttuurista kertomista.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön erilaiset tavoitteet ja kulmakivet, joiden pohjalta tutkimusta ja koko työtä lähdetään tekemään. Aiheenvalinnassa tarkastellaan sitä, miksi juuri tämä aihe valittiin tutkimuksen ja toteuttamisen kohteeksi. Tavoitteet tiivistävät työn päämäärän samoin kuin tutkimuskysymyksetkin.

2.1 Aiheenvalinta

Elämyksellinen tasting-tilaisuus – olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin valittiin aiheeksi alun perin tekijän oman kiinnostuksen myötä. Innostus aiheeseen tulee harrastusten ja omien henkilökohtaisten intressien välityksellä. Olutkulttuuri on mielestäni kiinnostava aihe sen monipuolisuuden, pitkäaikaisen historian ja rikkauden takia. Olutkulttuuri sisältää monenlaisia tapahtumia, erilaisten oluiden maistelua, niistä nauttimista ja keskustelemista. Se on äärimmäisen kansainvälinen aihe, koska jokaisella maalla on omat tapansa nauttia olutta ja olut näkyy kaikissa kulttuureissa tavalla tai toisella. Juuri eri maiden olutkulttuuriin tuomat vivahteet tekevät siitä äärimmäisen monipuolisen ja antavat sen harrastajalle useita mahdollisuuksia riemuita siitä. Mielestäni olutkulttuuri luo mahdollisuuksia kohtaamisille, joita ei voisi muulla tavoilla saavuttaa, sillä olutuopin äärellä tapaaminen on erilaista kuin meneminen vaikka yhteiselle musiikki- tai taide-elämykselle.

Aihe valittiin toisestakin syystä, sillä suomalainen olutkulttuuri ja sen vaikutukset nuoriin, aikuisiin ja muihin yhteiskunnan asukkaisiin ovat olleet tapetilla kansanedustajien toimesta (Kammonen 2012). Suomalainen olutkulttuuri on saanut niin negatiivista kuin positiivistäkin vastakaikua ja sen suhteen on toimittu monella tasolla. Aihe on siis ajankohtainen valinta.

Tämä kyseinen aihe valittiin myös toimeksiantajan, Teerenpeli Tampereen toiveiden ja ajatusten perusteella. He halusivat itselleen tuotettavan tasting-tilaisuuden, joka olisi kustannustehokkaampi kuin heidän nykyiset maistatuksensa. Lisäksi he tahtoivat siitä avoimen, mikä mahdollistaisi useamman ihmisen osallistumisen ja tätä kautta olutkulttuuritiedouden laajemman levittämisen. Opinnäytetyön perustuu sille ajatukselle, että olutkulttuuri on yhtäläillä kulttuuri muiden kulttuurien joukossa. Se voidaan laskea monikansalliseksi, ihmisiä liikuttavaksi aihealueeksi aivan kuten käsityötkin tai ruokakulttuuri.

Elämykselliseen tasting-tilaisuuteen sisältyy erilaisia mahdollisuuksia. Maistatustapahtuma itsessään sisältää jo ohjauksellisia toimintatapoja, kuten tiedon välittämistä ja opastamista, mutta kun siihen lisää toiminnalliset menetelmät, joissa aiheena on olutkulttuuri, niin saadaan aikaiseksi täysin erilaisia tasting-tilaisuuksia. Tällaisessa tuokiossa voidaan maistatuksen lisäksi ohjata esimerkiksi valokuvaamista, maalaamista, tarinankerrontaa tai käsitöitä. Maistatukseen pystytään yhdistämään erilaisia menetelmiä, joilla voidaan kehittää ohjaustoiminnallista olutkulttuuria.

2.2 Opinnäytetyön tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on avoimen, elämyksellisen ja mahdollisimman kustannustehokkaan oluen tasting-tilaisuuden kehittäminen. Tavoitteena on myös hyödyntää ohjaustoiminnallisia menetelmiä tasting-tilaisuudessa sekä perehtyä tilaisuudesta tiedottamiseen. Tasting-tilaisuuden kehittämällä ja kokeilulla tarkoitetaan, että opinnäytetyössä koetetaan tuottaa toimeksiantajalle uudenlainen konsepti maistatus-tilaisuutta varten. Pyrkimyksenä on saada aikaan avoin tilaisuus, jossa on tavallista suurempi osallistujamäärä. Lisäksi tasting-tilaisuudesta tavoitellaan moniaistillista, eli kaikkia aisteja stimuloivaa, tuokiota.

Tiedottamisen onnistuminen tarkoittaa, että tasting-tilaisuuteen saadaan riittävä määrä osallistujia ja että he kaikki kokevat oppineensa jotakin uutta olutkulttuurista. Tämä tavoite on tärkeää saavuttaa, koska muut tavoitteet toteutuvat sen avulla. Ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin kehittäminen tarkoittaa toiminnallisten menetelmien liittämistä olutkulttuuriin ja niiden soveltamista tasting-tilaisuuden yhteydessä. Maistatus-tilaisuuteen pyritään sisällyttämään muutakin kuin itse maistelu ja informaation jakaminen, esimerkiksi valokuvaamista tai tarinankerrontaa ja tällä tavalla luomaan erilainen tapahtuma. Tämä auttaa myös toimeksiantajaa kustannustehokkaamman ja erilaisen toiminnan kehittämisessä.

2.3 Tutkimuskysymykset

Tässä työssä lähdetään vastaamaan kysymyksiin, jotka koskevat olutkulttuuria ja sen ohjauksellisuutta sekä avointa tasting-tilaisuutta. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan, miten ohjaustoiminta ja olutkulttuuri voivat liittyä yhteen sekä miten ohjaustoiminnan osaamista voidaan käyttää esimerkiksi maistatuksissa. Millä tavalla se voidaan rinnastaa esimerkiksi toiminnallisten menetelmien kanssa ja millaista ohjausta ja menetelmiä voidaan käyttää olutkulttuuriin liittyvässä tasting-tilaisuudessa?

Opinnäytetyössä on isossa osassa myös tiedottaminen. Tiedottaminen on tärkeää tämän opinnäytetyön kannalta siinä kehitettävän avoimen, elämyksellisen tasting-tilaisuuden takia. Tastingistä täytyy saada informaatiota asiakkaille, jotta heidät saataisiin mukaan ja maistatus itsessään on tiedottamista oluista ja olutkulttuurista. Tutkimuskysymyksinä tähän liittyen esitetään seuraavat: kuinka tiedottaminen olutkulttuurista ja tasting-tilaisuudesta tapahtuu ja mitä ohjaustoiminnalla on annettavaa tasting-tilaisuuteen?

3 OPINNÄYTEYÖN KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa käsitellään kaikki opinnäytetyössä esille tulevat keskeiset käsitteet. Nämä käsitteet ovat olutkulttuuri, tasting-tilaisuus, tiedottaminen, kokemuksellinen oppiminen, elämys sekä toiminnalliset menetelmät.

3.1 Olutkulttuuri

Olutkulttuuri on kansainvälinen, äärimmäisen laaja asia, jota on vaikea määritellä sen moninaisuuden tähden. Ei ole olemassa yhtä ainoaa olutkulttuuria, samalla tavalla kuin ei ole olemassa yhdenlaista musiikkikulttuuriakaan. Jokaisella maalla on omanlaisensa olutkulttuuri. Eri maiden oman olutkulttuurin määrittelee vahvasti sen maan historia, oluen tuloajankohta eli koska olutta on ensi kertaa saatu kyseiseen maahan sekä maan sijainti, sillä muiden maiden vaikutus näkyy olutkulttuurissa siinä missä se näkyy vaikkapa ruokakulttuurissa. (Jackson 1988, 7-14.)

Olutkulttuurissa on yhtä monta tapaa kuluttaa olutta kuin on maita, joissa juodaan olutta. Pääosin olutkulttuuriksi voidaan lukea erilaiset tapahtumat, joissa juodaan olutta ja nautitaan sen ohella vaikkapa musiikista sekä muusta viihteestä ja esimerkiksi ruuasta. Ruualla on aina ollut erityinen paikka olutkulttuurin sekä oluen juonnin yhteydessä ja ne kulkevat pitkälti käsi kädessä. Olutkulttuuri on oluen maistelua ja juomista, sen tutkimista ja oluen parissa ajan viettämistä. Sitä voi viettää jokainen haluamallaan tavalla ja kuten muutkin kulttuurit, se jakaa mielipiteitä suuntaan jos toiseenkin. (Jackson 1988, 7-14.)

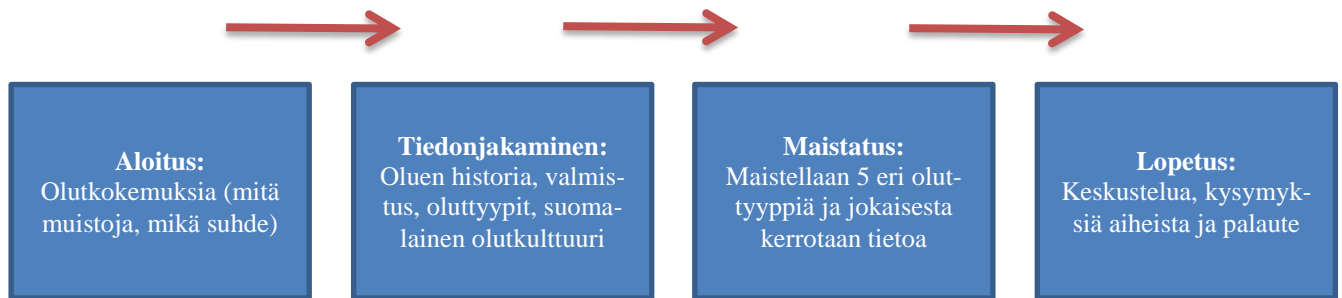
Suomalainen olutkulttuuri on käsitteenä yksinkertaisempi määritellä kuin olutkulttuuri, koska se on rajattu vain yhden maan ominaisuuksiin. Suomalainen olutkulttuuri juontaa juurensa jo maan asutuksen alkuaikoihin ja siitä on mainintoja Kalevalasta alkaen. Tunnetuimpana suomalaisen olutperinteen merkinä on sahti, joka on yhä voimissaan tänä päivänäkin (Jackson 1988, 101-103). Suomalaista olutkulttuuria ovat värittäneet niin Ruotsin- kuin Venäjänvallan alaisuus kuin 1919-luvulta alkanut kieltolakikin. Vuonna 1969 tapahtunut keskioluen vapautuminen oli merkittävä hetki suomalaiselle olutkulttuurille, koska olut vapautettiin laajempaan myyntiin ja suomalaiset kiinnostuivat siitä enemmän. Suomalaista olutkulttuuria voidaan kuvailla historian vahvasti muovaamana, mutta nykyisin jo valovoimaisempana kulttuurina. Suomalaisen olutkulttuurin ilmentymiä ovat niin sanottu ”lenkkimakkara ja olut-hetki” sekä tietysti oluen vahva yhteys mökkeilyyn, suomalaisen kesään ja juhlimiseen. Suomalaisella olutkulttuurilla on varjoisat ja valoisa puolensa (IS 2013; Putkonen 2013), joita voidaan tälläkin hetkellä valtiossamme. (Sinebrychoff n.d.)

3.2 Tasting-tilaisuus

Tällä käsitteellä symbolisoidaan maistatustilaisuutta, tapahtumaa, jossa ihmiset käyttävät aistejaan esimerkiksi juomien arvioimiseen sekä niistä nauttimiseen. Tasting voidaan pitää vaikkapa olueeseen liittyen ja siinä voidaan keskittyä pelkästään tietyn tyyppisiin olutmakuihin, esimerkiksi stoutteihin eli tummaan pintahiivalla käytettyyn olueeseen, jossa on tavalisesti vahva maku. Maistatustuokio voi olla yleisluontoinen tai spesifinen, mutta päämäärä on kuitenkin aina sama: tutustuminen tuotteisiin ja niiden historiikkiin sekä kulttuuriin. Kyseessä on moniaistillinen tapahtuma, joka suoritetaan aiheeseen vihkiytyneen ohjaajan johdolla. (Jackson 1988, 15-16.)

Tasting-tilaisuus aloitetaan tavallisesti johdannolla maisteltavien tuotteiden aihepiiriin. Tässä vaiheessa voidaan kertoa niiden historiasta, valmistavasta, maistamisesta sekä niihin kietoutuvasta kulttuurista. Tämän jälkeen siirrytään tuotteiden esittelyyn maun ja olemuksen kannalta, josta siirrytään itse maisteleamiseen. Maistamisessa keskitytään hajuun, makuun, ulkonäköön sekä tuotteen kokonaisuuteen, tasting ei ole siis pelkän maun arvioimista. Tämän vaiheen aikana on myös tavallista keskustella kyseisistä maistelukohteista ja näin ollen saada makuelämysten yhteydessä informaatiota aiheesta. Lopuksi voidaan pitää kertaus kokemuksista, joita syntyi tilaisuuden aikana ja valita esimerkiksi tapahtuman paras tuote. (Jackson 1988, 15-16.)

Kuva 1 Joonas Ruokamo: Esimerkki tasting-tilaisuuden kulusta.

3.3 Tiedottaminen

Tiedottamisella tarkoitetaan tiedon levittämistä, sen kuljettamista eteenpäin erilaisilla metodeilla. Sen avulla jaetaan informaatiota halutusta aihealueesta, yleensä tietylle ryhmälle tietyllä tavalla. Tiedottamista voi harjoittaa esimerkiksi television ja mainosten avulla sekä suullisesti. Tiedon jakaja eli ”tiedottaja” on tavallisesti julkisella sektorilla tai yrityksessä työskentelevä henkilö, joka laittaa haluamansa viestin eteenpäin valitsemiin kanaviin pitkin. Tiedottamisella pyritään aina saavuttamaan jotakin, on se sitten asiakkaita tai tietoisuuden lisäämistä jostakin asiasta. Tiedottaminen onkin lyhyesti vain keino, jolla pyritään tiettyyn päämäärään. (Karvonen n.d.)

Tässä opinnäytetyössä käsitellään tiedottamista sen takia, että se on äärimmäisen tärkeä osa tasting-tilaisuutta. Oikeanlaisen mainostamisen avulla maistatukseen saadaan asiakkaita ja tätä kautta päästään niin toimeksiantajan kuin opinnäytetyön tekijänkin tavoitteisiin avoimesta tasting-tilaisuudesta. Ilman paikalle tulevia asiakkaita ei tule tilaisuuttakaan, joten heidän saamisensa on elintärkeää. Tiedottaminen on tarpeellinen aspekti opinnäytetyössä myös siitä syystä, että tasting-tilaisuus ja olutkulttuurikin ovat omalla tavallaan tiedottamista. Molemmissa siirretään tietoa haluttua kanavaa pitkin halutulle kohderyhmälle tuloksen toivossa. (Karvonen n.d.)

Ohjaustoiminnan näkökulmasta ajateltuna tiedottaminen on yhtäläillä ohjattavien paikalle saamista avittava toimintatapa. Kulttuuritiedottaminen, ohjauksista kertominen sekä mainostaminen ovat kaikki tapoja, joita ohjaustoiminnan ammattilainen käyttää jakaakseen tietoa kulttuurista ja asiasta

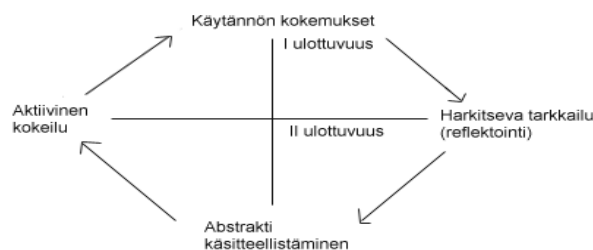
jota haluaa tarjota ohjattavaksi. Käyttötarkoitus on periaatteessa täysin sama kuin esimerkiksi yrityksen työntekijällä, jonka tehtävä on saada lisää asiakkaita kauppaansa. Tiedottaminen on artemonillekin väylä, jota pitkin kuljetaan toimintaan asti. (Ks. esim. Karvonen n.d.)

3.4 Kokemuksellinen oppiminen

Kokemuksellinen oppiminen määritellään seuraavasti: oppija työstää aluksi omia kokemuksiaan, joiden kautta hän oppii uusia malleja sekä ymmärtää yhdistää niihin vanhoja ajatusratoja. Vanhan muistelemisen ja soveltamisen kautta ihminen pystyy paremmin adaptoimaan uudenlaisen oppimateriaalin, koska hänellä on siihen vertaamispohja. Opiskelija saa tällä tavalla turvallisen oppimiskokemuksen, jonka avulla on miellyttävää edetä oppimiselle asetettuihin tavoitteisiin. Tällä tavalla saadaan mielekäs kokemus ohjauksesta. (Verkko-tutor 2002.)

Kokemuksellinen oppiminen on vanhojen ymmärrysten muuntamista uuden karheaan muotoon. Tällainen oppiminen on jatkuva, syklisesti eli jaksollisesti etenevä prosessi, jonka aikana opiskelijan on helppo reflektoida, arvioida ja kuulostella itseään. Tietoa voidaan prosessoida tehokkaasti, kun sen avulla saadaan aikaan aina uusia oivalluksia, joita voidaan taas peilata tuleviin, vielä saavuttamattomiin oppimiskokemuksiin. (Verkko-tutor 2002.)

Tässä opinnäytetyössä kokemuksellista oppimista hyödynnetään sen tähden, että se on sopiva oppimiskäsitys käytettäväksi työssä esiintyvän kohderyhmän kanssa sekä tasting-tilaisuuden tavoitteena. Asiakasryhmä on tässä tapauksessa 22–60-vuotiaat aikuiset, joilla on mielenkiintoa osallistua maistatustilaisuuteen. Aikuisten kanssa kokemuksellista oppimista on hyvä käyttää oppimismallien yhteneväisyyden kannalta, koska niin aikuisten oppimisessa kuin kokemuksellisessakin oppimisessa lähdetään liikkeelle vanhasta tiedosta ja opitaan sitä kautta uutta. Yhtälailla tasting-tilaisuudessa lähdetään asiakkaiden ennakkoinformaation avulla adaptoimaan uutukaista tietämystä maisteltavista tuotteista. (Verkko-tutor 2002.)

Kuva 2 Kokemusperäisen oppimisen malli (Verkkotutor 2002)

3.5 Elämys

Elämyksellä edustetaan tavallisesti kaikkia aisteja koskettavaa, mieleenpainuvaa sekä hienoa kokemusta, joka jää kokijan muistiin ja saattaa jopa muuttaa henkilön olemusta. Se on tavallisesti monen ulkoisen tekijän summa, joka sitten tuottaa yhden kokonaisen, sisäisen tuloksen elämyksen saajan mieleen. Elämys on hyvien kokemusten ja hetkien huipentuma, joka voi tulla esimerkiksi onnistuneen oluttapahtumavierailun jälkeen. Matka sinne hyvässä seurassa oli mieluisa, kaupunki, jossa tapahtuma sijaitti, oli näyttävä, itse tapahtuma loistava ja kotiinpaluu leppoisa autoajelu. Nämä osatekijät yhdessä muodostavat elämyksen, antamalla kokijalleen kootun hyvänolon tunteen koko siltä ajalta, jonka hän viettää elämyksen tuottavassa hetkessä. (Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus 2009.)

Elämys on kokolaiilla henkilökohtainen prosessi, koska ihminen itse tietää, mikä hänestä on elämyksellistä. Tällä viitataan siihen, ettei suunniteltu elämys ole aina välttämättä saavutettu elämys, koska ihmiset mieltävät asiat eri tavoilla. On kuitenkin mahdollista tuottaa elämykselliset ja kokemukselliset puitteet, joissa on suurempi todennäköisyys kokea elämys. (Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus 2009.) Elämystuotteet, kuten vaikka talvinen reki ajelu tai saarella tapahtuva tasting-tilaisuus, ovat esimerkkejä ympäristöstä, joista elämyksen saaminen on suunnitellusti mahdollista.

Kuva 3 Elämyksen muodostaminen elämystuotteiden avulla (Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus 2009)

Ohjaustoiminnassa pyritään tuottamaan elämyksiä suunnitellun ja toteutetun kokonaisuuden kautta. Ohjaustoiminnan osaajat voivat luoda esimerkiksi yhtenäisen ohjauspäivän, joka pyrkii kaikkine toiminnallisine tuokioineen siihen, että asiakas saa itselleen pysyvän, miellyttävän muiston, elämyksen. Artenomi pyrkii saamaan ohjattavat ensin kiinnostumaan aiheesta motivoimalla heitä ja ohjauksessa moniaistillisten toimintojen avulla oppimaan uutta ja tätä kautta saavuttamaan elämyksen tunteen. Tässä opinnäytetyössä elämykselliseen kokemukseen yritetään päästä tasting-tilaisuuden kautta. Maistatus on moniaistillinen, oppia jakava ja toiminnallinen tapahtuma, jossa tekijöiden summa voi hyvinkin aikaansaada elämyksen tunteen asiakkaassa ja ehkä jopa muutoksen ajattelussaan. Tasting-tilaisuutta voidaan myös nimittää elämystuotteeksi, koska sillä pyritään aitoon, arjesta poikkeavaan kokemukseen. (Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus 2009).

3.6 Toiminnalliset menetelmät

Toiminnallisilla menetelmillä tarkoitetaan aktiivisia työskentelytapoja, joissa on tavallisesti enemmän toimintaa ja puheen osuus vaihtelee toiminnan mukaisesti. Niihin lukeutuvat esimerkiksi kuvataide, kirjallisuus, musiikki tai teatteri. Toiminnallisissa menetelmissä on tapana luoda jotain kyseisen käytetyn menetelmän avulla tai osallistuja on hakemassa menetelmistä hyvän olon tunnetta. Toiminnalliset työtavat ovat usein paras tapa löytää itsestään hyviä puolia ja iloa tekemisen aikana. (Opinpaja Oy 2011, 1). Tässä opinnäytetyössä käsitellään toiminnallisia menetelmiä tasting-tilaisuuden yhteydessä ja niitä hyödynnetään ohjauksen apuna maistatus-tapahtumaa ohjatessa.

Toiminnalliset menetelmät ovat käytännöllisimmillään silloin, kun osallistuja itse tuottaa jotain. Oppi ja ymmärrys menevät tällaisessa tilanteessa parhaiten perille, kun asiakas saa itse harjoittaa menetelmää aktiivisesti. Kun ihminen tekee itse, hänen on mahdollisuus itse tunnistaa omat voimavaransa ja tätä kautta saada parempi käsitys meneillään olevasta tekemistavasta. Suorittaessaan henkilö pystyy konkretisoimaan oppimansa samalla hetkellä, kun saa siitä informaatiota. Toiminnallisten menetelmien tehtävänä onkin toimia ikään kuin käytännön opettajina, tiedon muuttajina liikkeelliseksi ymmärrykseksi. (Opinpaja Oy 2011, 1.)

Tasting-tilaisuudessa käytetään toiminnallisena menetelmänä tietokilpailua. Siinä osallistujat pääsevät itse mukaan toimintaan ja tällä tavalla oppivat aihealueesta mahdollisesti uutta tietoa. Lisäksi itse maistatus voidaan lukea toiminnalliseksi tavaksi. Siinä jaetaan informaatiota puheen kautta ja asiakkaat pääsevät toimintaan mukaan kuuntelun, kysymysten esittämisen ja tuotteiden maistamisen kautta. Asiakasryhmänä tasting-tilaisuudessa ovat aikuiset, joiden toimintaan mukaan liittyminen ei ole aina yhtä helppoa kuin esimerkiksi lapsille. Tämä johtuu leikin merkityksen mahdollisesta kadottamisesta aikuisten kohdalla. He eivät enää osaa heittäytyä toimintaan mukaan niin spontaanisti. Tästä syystä maistatustilaisuudessa käytettäviä toiminnallisia menetelmiä ohjatessa on ohjaajan syytä olla innostava sekä osallistuva. (Opinpaja Oy 2011, 1-2).

Kokemuksellisen oppimisen kannalta toiminnalliset menetelmät ovat hyödyllisiä ja havainnollisia käytettäväksi, koska molemmissa oppiminen perustuu tavalla tai toisella tekemiseen ja uuden oppimisen vanhan pohjalta. Toki toiminnallisia menetelmiä voi suorittaa muihinkin oppimiskäsityksiin nojaten, mutta tasting-tilaisuuteen sopivat näitä metodeja myötäilevät tavat. Ohjaustoiminnan näkökulmasta tarkasteltuna toiminnalliset menetelmät ovat yksi monista työvälineistä, joita ohjaajan on mahdollista käyttää hyödykseen. Ne sitovat hyvin ohjattavat ja ohjaajan yhteen, varsinkin niissä tapauksissa kun ohjaaja on aktiivisesti mukana järjestettävässä toiminnassa (Verkko-tutor 2002). Opinnäytetyö tarkastelee tasting-tilaisuuden ohjaussuunnitelmaa näiden kyseisten katsomusten valossa.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tässä opinnäytetyössä pyritään kehittämään avointa maistatustilaisuutta Teerenpeli Tampereelle. Sen saavuttamiseksi on syytä pureutua seikkoihin, joista tasting-tilaisuus rakentuu sekä siihen, mitä voisi olla ohjaustoitinnallinen olutkulttuuri. Toteutuksessa käydään läpi kaikki myös ohjaussuunnitelmaan tarvittavat kohdat kuten asiakasryhmä ja toiminnalliset menetelmät. Lisäksi siinä avataan tiedottamista tasting-tilaisuuden osalta. Tarkastelu toteutetaan kirjallisten ja internetistä saatavien lähteiden avulla.

4.1 Asiakasryhmän kartoitus

Opinnäytetyössä toiminnallisen osuuden, eli tasting-tilaisuuden, asiakkaina ovat pääosin 22–60-vuotiaat aikuiset, joilla on jonkinasteinen kiinnostus olutkulttuuria kohtaan. Seuraavissa alaluvuissa käydään läpi asiakasryhmän erityispiirteet, heidän oppimistapansa sekä tavoitteet heidän itsensä, tasting-tilaisuuden ja opinnäytetyön kannalta. Asiakasryhmää tarkastellaan kokemuksellisen oppimisen sekä ohjaustoiminnan että tasting-tilaisuuden näkökulmasta. Tämä tehdään vertaamalla aikuisryhmän oppimisen mallia kokemukselliseen oppimiseen ja tarkastelemalla heidän tavoitteitaan opinnäytetyön tavoitteiden kautta. Asiakasryhmän kartoittaminen tehdään sen takia, että saadaan selkeämpi kuva tasting-tilaisuuteen osallistuvasta ryhmästä sekä siksi, että sen avulla on mahdollista suorittaa tilaisuuden ohjaussuunnitelma.

4.1.1 Aikuisryhmän erityispiirteet

Aikuisryhmän erityispiirteet ovat vaikeimmin määriteltävä erityispiirteiden joukko. Aikuiset ovat huomattavasti yksilöllisempiä kuin esimerkiksi lapset tai nuoret, jolle voidaan asettaa tietynlaiset ennako-oletukset heidän käytöksensä ja toimintansa suhteen. Aikuisen erityispiirteet muovautuvat paljolti heidän nykyisen elämäntilanteensa, arvomaailmansa sekä ympäristönsä perusteella. Tällaisen joukon yksittäisten erityispiirteiden määrittäminen on lähestulkoon mahdotonta, ja näin ollen tärkein erityispiirre onkin heterogeenisyys eli epäyhtenäisyys. (Öystilä 2008.)

Ruhotien (1998) mukaan sisäiset motivaatiot ja kiinnostuksen kohteet määrittävät osaltaan ryhmän erityispiirteitä. Opinnäytetyössä esiintyvää aikuisryhmää yhdistää varmasti ainakin yksi piirre: kiinnostus olutkulttuuriin tai yleisesti juomakulttuuriin. Voidaan olettaa, että jos he osallistuvat omasta tahdostaan oluen tasting-tilaisuuteen, on heillä jonkinasteista halua tutustua aiheeseen ja sen sisältöön. Kiinnostuneisuus on otettava huomioon ohjattaessa sekä tietoa jakaessa, sillä asiakasryhmällä on jo jonkinlainen ymmärrys aiheesta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että asiakkaita tarkastellaan ohjaajien vertaisina toimijoina eikä esimerkiksi ryhmänä, joka ei halua ymmärtää aiheesta mitään. (Holopainen 2007.)

Asiakasryhmän erityispiirteiden ollessa suuri muuttujien joukko, on vaikeaa lähestyä heitä millään määrättyllä mallilla. Ohjaustoiminnan kantilta tarkasteltuna tällaisen kokonaisuuden ohjaaminen on haastavaa, sillä mal-

lit vaihtelevat jokaisen aikuisryhmän kohdalla. Ikäjakauma on tässä kyseisessä asiakasryhmässä laaja, joten senkään perusteella ei voida rajata käyttömalleja eikä arvomaailmaa tai elämäntilannetta, jotka määrittelisivät parhaat mahdolliset ohjausmallit juuri tälle asiakasryhmälle. (Saaranen 2006). Todennäköisesti paras tapa lähestyä juuri tätä aikuisryhmää on tarkastella kyseisen joukon oppimismallia.

4.1.2 Aikuisten oppimismallit

Kakkuri (2006) esittää, että aikuisryhmän oppimismallit määrittyvät pitkälle yksilöittäin ja aikaisempien opittujen mallien mukaisesti. Suurin erottava tekijä muihin ryhmiin verrattuna on todennäköisesti se, että aikuisten tarvitsee tietää, mitä opitaan ja miksi. Heidän täytyy saada ymmärtää, kuinka he voivat käyttää oppimaansa hyödyksi esimerkiksi työelämässään tai millä tavalla se edistää heidän ymmärrystään opittavasta kohteesta. Aikuisilla on myös tavallisesti olemassa jokin oppimisen malli, jota he ovat seuranneet elämänsä aikana. Tämä vaikuttaa uusiin oppimistilanteisiin. Vanhasta ”poisoppiminen” voi olla haastavaa, ja uudenlaiset menetelmät saattavat herättää vastarintaa aikuisoppijoissa. (Vellonen 2008.)

Paane-Tiainen (2000) toteaa, että aikuisoppijan erityispiirteisiin kuuluvat oppimisen kyvyn ja soveltamisen halun suuruus verrattuna muihin oppijoihin. Aikuisryhmillä on tavallisesti taitoa ja halua oppia asioita, koska he ovat motivoituneita aiheeseen. Motivoituneisuuden tilan aikuiset saavuttavat, kun edellisessä kappaleessa esitettyihin kysymyksiin on ensin vastattu. Heille on tärkeää saavuttaa oppimallaan jotakin, mikä auttaa heitä tulevaisuudessa. Tätä kautta he pääsevät soveltamaan uutta tietoa mahdollisimman varhain ja näin ollen saavat käyttää saamaansa tietoa kehittääkseen itseään. (Holopainen 2007.)

Hyvin muodostunut minäkuva sekä tieto siitä, mitä halutaan tehdä elämässä, vaikuttavat aikuisen oppimiseen paljolti. Aikuisten oppijoiden tiedon käsittelyä helpottaa se, että he tavallisesti tiedostavat, mitä haluavat. Tätä kautta he kykenevät valintoihin, joiden myötä he oppivat opittavan asian jälleen paremmin. Moni asia vaikuttaa aikuisen oppimiseen ja sen vauhtiin. Aikuisen tulee itse tietää mitä haluaa, mutta hänen täytyy myös tietää, miten ja miksi hän opiskelee juuri tätä kyseistä asiakohtaa. Oppijan oma asennoituminen sekä tiedon vastaanottokyky vaikuttavat oppimisprosessiin. Opettajan osalta tärkeää on rohkaista aikuista oppijaa sekä ymmärtää, että jokainen aikuisopiskelija on yksilö. (Holopainen 2007.)

Aikuisen oppiminen on hyvin lähellä kokemuksellista oppimista. Kokemuksellinen oppiminen perustuu vanhojen mallien muisteluun sekä sitä kautta uuden tiedon adaptoimiseen. Aikuisilla on muodostunut jonkinlainen oppimismalli ja käsitys asioista. Niiden kautta he ymmärtävät uudenlaista oppia ja mahdollisesti muuttavat käsityksiään aiheesta. Kokemuksellisessa oppimisessä käsitellään uutta tietoa vanhan mallin kautta ja opittua lähdetään soveltamaan konkreettiseen suuntaan oppimisen yhteydessä. Aikuisoppijoille tämä on tärkeä aspekti, sillä he haluavat tietää, kuinka he voivat käyttää oppimaansa käytännössä. Kokemuksellinen oppiminen sopii aikuisopiskelijoille. (Verkko-tutor 2002.)

Ohjaustoiminnan kautta ajateltuna aikuisoppijat ovat hyvä ryhmä, sillä he ovat jo valmiiksi ymmärtäväisiä siitä, mitä haluavat ja miksi. Tämä auttaa ohjaajaa tuottamaan sisältöä oppimishetkeen, sillä valmiiksi motivoituneet ja oppimishaluiset ovat tavallisesti helpompia ohjattavia. Toki aikuistenkin joukossa on niitä, jotka eivät ole tulleet oppimaan omasta tahdostaan, esimerkiksi työpaikan atk-kurssille pakotetut henkilöt. Aikuiset ovat kuitenkin halukkaita soveltamaan asioita, ja soveltaminen on ohjaustoiminnallekin tärkeä aspekti.

Tasting-tilaisuuteen nähden aikuiset ovat hyvä ryhmä ja tietysti ainoa mahdollinen ryhmä vanhusten lisäksi lakisäädösten takia. Tilaisuudessa päästään tarkastelemaan omaa ennakkotietämystä tuotteiden maistamisen ja niistä informaation jakamisen yhteydessä. Siinä rakennetaan vanhan ymmärryksen pohjalle uutukaista tietoa oluista ja sovelletaan sitä myöhemmin esimerkiksi kaupassa oluthyllyllä juomaa valitessa. Maistatustilaisuus voi muodostaa aikuiselle kokemuksen, jossa hän tuntee saavansa tarkoituksen tekemiselleen sekä mahdollisuuden todella käyttää oppimaansa. (Holopainen 2007.)

Aikuisten oppimismallit tukeutuvat hyvin paljon heidän omaan käsityksiinsä, tavoitteisiinsa ja käsitykseensä opittavan aiheen suhteen. Kokemuksellinen oppiminen on hyvä valinta aikuisten ohjaamiseen ja heidän kanssaan toiminnallisten menetelmien työstämiseen, koska se on hyvin lähellä aikuisen oppijan erityispiirteitä. Tämän tiedon perusteella on mahdollista kartoittaa paras mahdollinen toiminnallinen menetelmä käytettäväksi aikuisten kanssa tasting-tilaisuudessa. Lisäksi tiedottamista voidaan tarkastella aikuisryhmän erityispiirteiden kautta.

4.1.3 Asiakasryhmän tavoitteet

Asiakasryhmän tavoitteet ovat heidän itsensä kannalta tässä opinnäytetyössä sidonnaisia olutkulttuuriin, tasting-tilaisuuteen sekä tietojen oppimiseen. Tavoitteet ovat merkityksellisiä sen takia, että opiskelija tai osallistuja tietäisi, miksi on lähtenyt kyseiseen toimintaan mukaan. Tavoitteiden avulla ihminen pystyy määrittämään tarkoituksen tekemiselleen ja tätä kautta saamaan paremman käsityksen siitä, mitä hän tekee (Verkko-tutor 2002). Asiakkaiden tavoitteet on määritellyt opinnäytetyöntekijä.

Asiakkaiden tavoitteisiin kuuluvat uuden oppiminen olutkulttuurista sekä tiedon saaminen maisteltavista tuotteista. Tasting-tilaisuus suunnitellaan informatiiviseksi niin, että se vahvistaa osallistujien vanhoja tietoja sekä antaa uutta ymmärrystä asian suhteen. Tämä tehdään kertomalla maisteltavista oluista historiikkaa sekä tuotetietoja että makuinformaatiota. Tällä tavoin saadaan aikaan kokonaisvaltainen oppimisen kokemus. Samalla annetaan tietoa yrityksen omista tuotteista, mikä on osaltaan myös asiakkaiden tavoite, uuden oppiminen Teerenpelin tuotteista.

Osallistuvan asiakasryhmän tavoitteisiin kuuluvat uuden oppimisen lisäksi tasting-tilaisuudesta saatujen tietojen soveltaminen tulevaisuudessa, jos he katsovat näin itse tarpeelliseksi. Tasting-tilaisuus pyrkii olemaan selkeä ja

hyvällä tavalla lyhyt informaatio-osuuden kannalta, jotta saatu tieto olisi mahdollista prosessoida helposti. Tietoa ei siis jaeta liikaa. Ennen kaikkea asiakkaiden tavoitteisiin sisältyy tilaisuudesta nauttiminen. Ilman viihtymisen ja hyvinolontunnetta ei oppijan ole mahdollista saavuttaa kaikkea antia, mitä tapahtumalla on tarjota. (Verkko-tutor 2002).

Ohjaustoiminnan kannalta ajateltuna päämääriin sisältyvät kulttuurin voiman ymmärtäminen sekä soveltamiskyky. Tavoitteena on, että asiakkaat ymmärtävät tapahtuman jälkeen olutkulttuuria paremmin ja heillä on selkeämpi kuva siitä. Lisäksi heillä on mahdollisuus soveltaa oppimaansa tulevaisuudessa, hyödyntäen adaptoimaansa tietoa olutkulttuuria harjoittaessaan (Verkko-tutor 2002). Nämä tavoitteet ovat hyvin tärkeitä, koska ne sitovat ohjaustoiminnan sekä olutkulttuuria sisältävän tapahtuman yhteen ja antavat näin asiakkaillekin paremman kokonaiskuvan aiheesta.

Tutkimuksen näkökulmasta tavoitteena on myös se, että asiakkaat vastaavat tasting-tilaisuuden jälkeen kyselynä esitettyyn palautteeseen tapahtuman kulusta ja siitä, mitä mieltä he ovat toiminnasta olleet. Palautetta käytetään opinnäytetyössä tasting-tilaisuuden onnistumisen analysointiin. Tällä tavalla asiakkaat osallistuvat kehittämistyöhön, jota opinnäytetyö tekee tasting-tilaisuuden ja toiminnallisten menetelmien osalta.

Asiakasryhmän tavoitteiksi asetettiin olutkulttuuriin liittyvän tietämyksen lisääntyminen, elämyksellisestä tasting-tilaisuudesta nauttiminen ja osallistuminen tilaisuuden kehittämiseen.

4.2 Tiedottaminen

Tiedottamisella on suuri merkitys tämän opinnäytetyön prosessin kannalta. Sen avulla informoidaan asiakkaille tasting-tilaisuudesta ja saadaan sitä kautta edettyä kehittämistehtävässä. Tiedottaminen on tiedon jakamista, tiedon tuottamista. Sen tarkoitus on antaa opastusta aihealueesta, syventää ymmärrystä tulevasta tai nykyisestä hetkestä. Sitä voidaan tehdä usean tiedotuskanavan, kuten television tai internetin kautta ja yleisesti ottaen käytetään sitä, millä uskotaan asiakkaat tavoitettavan parhaiten (Karvonen n.d). Tasting-tilaisuudessa tietämystä olutkulttuurista sekä maisteltavista tuotteista jaetaan sanallisessa sekä kirjallisessa muodossa maistatuksen yhteydessä.

4.2.1 Tasting-tilaisuudesta tiedottaminen ja lainsäädäntö

Koska opinnäytetyössä käsitellään alkoholituotteita ja niistä tiedottamiseen liittyy tiettyjä rajoituksia, ne on otettava työssä huomioon. Tasting-tilaisuudessa on 4,5 % - 40 % alkoholijuomia ja niistä jälkimmäistä ei saa mainostaa missään muualla kuin tuotevalvontakeskuksen hyväksymässä majoitus- ja ravitsemisalalla tai vähittäismyynnin ammattijulkaisussa, alkoholijuomien myyntiin osallistuville levitettävässä painokirjoituksessa tai alkoholijuomien anniskelu-, valmistus- ja vähittäismyyntipaikoissa. (Edita 2008.)

Alkoholilainsäädäntö määrittelee alkoholista tiedottamista seuraavanlaaisesti: Väkevän alkoholijuoman mainonta ja niistä tiedottaminen on kielletty, paitsi yllämainitussa kappaleessa olevissa tapauksissa. Mietojen alkoholijuomien mainonta ja niistä tiedottaminen on kiellettyä jos se kohdistuu alaikäisiin, se toteutetaan televisiossa sallitun rajan ulkopuolella, yhdistää alkoholin käyttöä ajoneuvon ohjaamiseen, kertoo alkoholipitoisuudesta tai alkoholin vaikutuksista myönteisinä ominaisuuksina sekä sen ollessa hyvän tavan vastaista. (Edita 2008.)

Lakisäädösten perusteella opinnäytetyössä tehtävässä tiedottamisessa tasting-tilaisuudesta miedoista alkoholijuomista kerrottaessa täytyy noudattaa alkoholilainsäädännön mainitsemia asiakohtia. Lisäksi tiedottaminen on tehtävä informatiivisella ja selkeällä tavalla, jotta sanoman tarkoitus olisi mahdollisimman ymmärrettävä. Sen täytyy sisältää kaikki oleellinen tieto tasting-tilaisuudesta noudattaen yllä mainittua alkoholilainsäädäntöä sekä toimeksiantajan omia malleja.

4.2.2 Tiedottaminen tässä opinnäytetyössä

Tasting-tilaisuudesta tiedottaminen tapahtuu pääasiallisesti Teerenpeli Tampereen omien internetsivujen kautta. Tiedottamista tapahtumasta tehdään, jotta asiakkaat saisivat siitä informaatiota ja näin ollen saapuisivat paikalle. Tiedotuskanavina toimivat Teerenpeliyhtiöiden internetsivusto sekä Teerenpelin Tampereen ravintola. Näitä kanavia pitkin jaetaan niin kirjallista kuin suullista informaatiota, joka on koottu yhdessä Teerenpeli Tampereen henkilökunnan ja opinnäytetyöntekijän kanssa.

Internetsivustolla tiedottaminen tapahtuu Teerenpeli Tampereen tapahtumakalenterin välityksellä. Siihen lisätään merkintä tasting-tilaisuudesta, tarkempaa informaatiota tapahtuman sisällöstä sekä siihen ilmoittautumisesta. Tiedotus pidetään lyhyenä sekä selkeänä. Lyhykäisydessään sen koko sisältö näyttää seuraavalta: ”Avoin tasting-tilaisuus Teerenpelissä 19. huhtikuuta. Tapahtumassa maistellaan panimon omia oluita sekä viskiä maahantuojalta. Tarkastelemme maisteltavien tuotteiden historiikkia sekä makuelämystä asiantuntijan johdolla. Lisäksi osallistujien kesken pidetään tietokilpailu palkinnoin. Tapahtumassa on 22 vuoden ikäraja. Lippuja saa ostaa Teerenpeli Tampereen tiskiltä aina 16. huhtikuuta asti. Tervetuloa nauttimaan.” (Teerenpeli n.d.)

Tilaisuudesta informoidaan myös Teerenpeli Tampereessa käytettävien elektronisten ja tulostemuotoisten mainosten kautta. Kyseisissä mainoksissa esitetään tapahtuma hieman lyhyemmässä muodossa kuin internetsivustolla. Näin tehdään, koska nopeasti luettavan mainoksen informaatio säilyy todennäköisesti paremmin lukijan mielessä (Pohjola 2003). Tiedottamisen lisäksi Teerenpelin ravintolatyöntekijät saavat mainostaa tasting-tilaisuutta valitsemallaan ja hyväksi havaitsemallaan verbaalisella tavalla ravintolanasiakkaille. Tämä tapahtuu käytännössä kertomalla työntekijöille tapahtumasta ja antamalla heille kohtalaisen vapaat kädet sen mainostamiseen. Tasting-tilaisuudesta tehdään myös alkoholilain säädösten mukaisesti rakennettu mainos, jota jaetaan Teerenpeli Tampereessa.

Opinnäytetyössä tapahtuvasta tasting-tilaisuudesta tiedottaminen tapahtuu internetsivuston, ravintolassa sijaitsevien mainosten sekä ravintolatyöntekijöiden kautta. Monen kanavan kautta mainostaminen on hyödyllistä, koska tällä tavoin tavoitetaan mahdollisimman laaja kuulijakanta (Pohjola 2003).

5 OHJAUSSUUNNITELMA

Ohjaussuunnitelma tehdään tässä opinnäytetyössä siksi, että kun toiminnallista osuutta suoritetaan, voidaan tarkistaa tapahtuman kulku suunnitelmista, jos jokin menee vikaan. Suunnitelman avulla saadaan laskettua materiaalitarve ja luotua ajankäytönsuunnitelma sekä tehtyä mahdolliset varasuunnitelmat siltä varalta, että eteen tulee ongelmia. Suunnitelma siis kaiken kaikkiaan hyödyttää opinnäytetyön tutkimus- ja kehitysprosessia tuottamalla pohjan tulevia ohjauksia varten.

Tämän ohjauksen on tarkoitus toimia pilottiohjauksena tulevia tasting-tilaisuuksia varten. Maistatustoiminnan mallia kokeillaan aluksi pienryhmässä, jotta voitaisiin varmistaa konseptin toimivuus. Pienryhmällä saadaan aikaiseksi turvallisempi ympäristö kokeilla uudenlaista toimintamallia tasting-tilaisuudelle (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 108-110).

1. Suunnittelun lähtökohdat

Suunnitelman lähtökohdissa käydään läpi ohjattavan ryhmän ominaispiirteet, oppimiskäsitys ja muut mahdolliset lähtökohdat, joita ohjauksessa käytetään.

• Ohjattavan ryhmän ominaispiirteet

Ohjattavan ryhmän ominaispiirteet määrittyvät pitkälti heidän oppimismallin ja heterogeenisyyden eli epäyhtenäisyyden pohjalta. Aikuiset eivät ole niin selkeästi määriteltävä ryhmä kuin esimerkiksi lapset ja nuoret. Aikuisten erityispiirteitä ei voida niin selvästi erotella toisistaan, koska he ovat yksilöllisempiä. Aikuisryhmälle on vaikeaa määritellä mitään tiettyä ohjaustapaa tai toimintamallia, joten ohjaajalle voi koitua haasteita tätä kautta. Toisaalta aikuisten motivaatio- ja ymmärrystaso on kohtalaisen korkea, mikä taas puolestaan helpottaa heille tuotetun toiminnan ohjaamista. (Saaranen 2006.)

Ohjattavalla ryhmällä voidaan kaikilla olettaa olevan jonkinasteinen kiinnostus olutkulttuuriin ja sen harjoittamiseen. Oletus perustuu siihen, että asiakkaat ovat mainosten mukaisesti kiinnostuneet tilaisuudesta ja ostaneet pääsyliput tullakseen tapahtumaan. Tämä oletamus koskee niin henkilöitä, joilla ei ole olutkulttuurista juuri minkäänlaista kuvaa ja heitä, jotka tietävät siitä enemmän.

Tapahtumaan osallistuvan aikuisryhmän erityispiirteiksi voidaan lukea myös heidän kohtalaisen saman tyyppinen oppimismallinsa. Aikuisilla on tavallisesti enemmän motivaatiota opiskeltavaa aihetta kohtaan, koska he

ovat mukana vapaaehtoisesti. Heillä on jo käsitys siitä, mitä he haluavat ja mihin he oppimaansa tarvitsevat. Aikuiset tahtovat oppijana saada heti käsityksen siitä, mitä ovat oppimassa ja miten opittua sovelletaan oppimisen jälkeen. Aikuisten saattaa olla vaikea omaksua uudenlaista tapaa oppia, koska heillä on jo olemassa oppimisen malli, jonka mukaan he ovat tottuneet oppimaan ja ymmärtämään uusia asioita. Toisaalta se on ohjaajan toiminnan kannalta myös helpottavaa, kun ohjattava ryhmä on tietoinen omista tavoitteistaan. (Holopainen 2007.)

- Oppimiskäsitys suunnittelun taustalla

Oppimiskäsitys suunnittelun taustalla on kokemuksellinen oppiminen. Kokemuksellisessa oppimisessa käsitellään oppijan omia kokemuksia uuden oppimisen pohjana. Se perustuu hyvin pitkälti ohjattavien omaan motivaatioon ja tarpeisiin, joiden kautta oppimisprosessi tapahtuu. Oppijan oma kokemus on oppimisen pohja, jolle lähdetään rakentamaan uutta informaatio tietoutta. Kokemuksellisessa oppimisessa reflektoidaan tutuksi tulleita kaavoja. Tällä tavalla laajennetaan ja muutetaan ymmärrystä, joka on jäänyt oppijalle mieleen. Tämä ei tarkoita sitä, että oppijan oletettaisiin olevan väärässä vaan päinvastoin. Oppijalla oleva tieto on kaiken pohja. (Verkko-tutor 2002.)

- Muut lähtökohdat

Suunnittelussa käytetään lähtökohtana myös Teerenpeli Tampereen omia valmiita suunnitelmia, joita he ovat käyttäneet tasting-tilaisuuksien toteuttamiseen. Teerenpeli Tampereessa on hyödynnetty eräänlaista soveltamisloueista tekniikkaa maistatusten yhteydessä. Tämä tarkoittaa käytännössä ohjausmallin muuntamista aina kyseisen asiakasryhmän mukaiseksi. Ohjauksilla on kuitenkin tietynlainen yleiskaava, ja niin tätä kaavaa hyödynnetään tässäkin ohjauksessa.

2. Tavoitteet

Tavoitteilla tarkoitetaan päämääriä, joihin ohjauksella pyritään. Kaikilla toimintaan osallistujilla on tällainen päämäärä, niin ohjaajalla kuin ohjattavillakin. Ne tuovat ohjaukseen merkityksen, antamalla sille konkreettisen tarkoituksen, syyn minkä vuoksi se suoritetaan. Tavoitteet ovat helpoiten saavutettavissa, kun ne ovat realistisia sekä helposti ymmärrettäviä, mutta ne voivat olla myös kaukaisia ja vaikeita, mikäli se on ohjauksen tarkoitus. Tavoitteet ovat merkityksellisiä sen takia, että opiskelija tai osallistuja tietäisi, mitä varten hän on lähtenyt kyseiseen toimintaan mukaan. Tämän vuoksi määränpäätt on hyvä selvittää etukäteen jo ohjausta suunnitellessa. (Verkko-tutor 2002.)

- Ohjaajan omat tavoitteet

Ohjaajan omiksi tavoitteiksi muodostuvat tässä ohjauksessa pääosin tapahtuman toteuttaminen, tiedon jakaminen sekä asiakkaiden viihtymisen varmistaminen. Ohjaajan on tarkoitus olla tasting-tilaisuudessa yleishenkilönä sekä tietokilpailun vetäjänä. Hän jakaa monisteet, järjestelee maistattajien

kanssa tilaa ja pitää huolen asiakkaiden viihtyvyydestä omalla henkilökohtaisella toiminnallaan. Verkko-tutorin (2002) mukaan ohjauksen alusta loppuun saattamisella on tärkeä rooli ohjauksessa. Se ei tarkoita vain tapahtuman vetämistä, vaan siinä mukana olemista niin henkisesti kuin fyysiselläänkin tasolla. Ohjaajan on tärkeää olla samalla tasolla ohjattavien kanssa, mutta kuitenkin pitää tietty etäisyys asiakkaisiinsa. (Verkko-tutor 2002.)

Tiedon jakamista tapahtuu erilaisten tulosteiden muodossa ja verbaalisesti niin ohjaajan kuin asiantuntijankin toteuttamana. Tietoa jaetaan olutkulttuurista sekä Teerenpelin tuotteista. Se on prosessin tärkeimpiä osia ja koko tasting-tilaisuuden ydin. Ohjattavien hyvän olon tunne eli se, että he nauttivat tilaisuudesta on myös äärimmäisen arvokasta. Verkko-tutorin (2002) mukaan ilman perustarpeiden tyydyttämistä asiakkaan oppiminen ei tavoita huippuaan, ja näin ollen kokonaisuus jää vajaammaksi mitä tyytyväisyyden tilassa. Tieto pyritään saamaan jaettua mahdollisimman informatiivisesti ja sopivissa jaksoissa, jotta siihen saadaan hyvä tarttumapinta. (Verkko-tutor 2002.)

- Asiakkaiden tavoitteet

Ohjauksessa asiakkaiden tavoitteisiin lukeutuvat uuden tiedon saaminen olutkulttuurista sekä informaation omaksuminen tuotteista, joita tilaisuudessa maistellaan. Tämä saadaan aikaan tekemällä tasting-tilaisuudesta tiedottava ja monipuolisella informaatiolla varmistetaan kokonaisvaltainen kokemus. Asiakkaiden on tärkeää saada sitä, mitä tulivat hakemaan, tietoa olutkulttuurista sekä Teerenpeli Tampereen tuotteista. Asiakkaiden kuuluu myös viihtyä tapahtumassa, ja se voidaan lukea heidän tavoitteihinsa. Mikäli asiakas ei viihdy ja hänen perustarpeensa eivät ole tyydytetyjä, ei hänen kokemuksensa välttämättä pääse niin syvälle tasolle (Verkko-tutor 2002).

Ohjaustoiminnan näkökulmasta tarkasteltuna tavoitteisiin kuuluu soveltamiskyvyn hyödyntäminen sekä kulttuurin voiman huomaaminen. Tämä tavoite vastaa hieman informaation adaptoinnin tavoitetta, mutta eroaa siinä mielessä, että asiaa tarkastellaan ohjaustoiminnallisesta näkökulmasta. Kulttuuritiedottaminen on osaltaan yksi artonomin tehtävistä ja näin ollen kulttuurin ymmärtäminen kuuluu tavoitteisiin. Soveltamiskyky näkyy tavoitteena tapahtuman jälkeen kun asiakkaat ovat siirtyneet tasting-tilaisuuden jälkeiseen aikaan. Heillä on nyt tilaisuus soveltaa oppimaansa ja jakaa ymmärrystä mahdollisesti muille. (Verkko-tutor 2002).

Opinnäytetyön kannalta tavoitteena on myös se, että asiakkaat vastaavat palautekyselyyn, joka jaetaan tilaisuuden jälkeen. Tämän palautteen avulla analysoidaan opinnäytetyön tuloksia sekä kehitetään Teerenpeli Tampereen toimintaa maistatusten osalta. Asiakkaat osallistuvat osaltaan kehittämistyöhön, ja siksi heidän onkin tärkeää vastata kyselyyn. Tasting-tilaisuuden tavoitteina ovat uuden oppiminen sekä tilaisuudesta nauttiminen.

- Toimeksiantajan tavoitteet

Toimeksiantajan tavoitteiksi tässä ohjauksessa muodostuvat kannattavan liiketoiminnan järjestäminen sekä olut ja alkoholikulttuurista tiedottaminen, että Teerenpelin omista tuotteista kertominen. Näiden tavoitteiden tarkoitus on pääasiallisesti lisätä yrityksen tuottoa ja antaa heille lisää mahdollisuuksia toimintansa laajentamiseen. Lisäksi he tavoittelevat informaationjakamisen lisäämistä, niin alkoholikulttuurista kuin yrityksestäänkin, jotta toiminta ja tuotto laajentuisivat myös tätä kautta.

3. Materiaalit ja työvälineet

Materiaaleilla ja työvälineillä tarkoitetaan ohjauksessa käytettäviä tarvikkeita, jotka ovat tarpeellisissa osassa asiakkaiden ja ohjaajien kannalta sekä tapahtuman etenemisen kannalta. Tässä ohjauksessa hyödynnetään pääasiassa ainoastaan tulosteita sekä maisteltavia tuotteita. Tulosteisiin kuuluvat niin olutkulttuurista ja tuotteista informaatiota tiedottavat paperit sekä maisteltaville tuotteille varatut alustat. Lisäksi mukana on tietovisaan varattu vastauslomake sekä palautelomake, johon kerätään ohjattavien mielipide tasting-tilaisuudesta. Tulosteiden jakamisesta vastaa ohjaaja sekä mahdollisesti Teerenpelin puolesta mukana oleva asiantuntija. Palaute- sekä tietokilpailulomakkeen täyttämiseen on varattava myös kirjoitusvälineitä.

Tuotteet ovat toinen puoli materiaaleista, joita tässä ohjauksessa tarvitaan. Teerenpelin omasta panimosta saadaan maisteltavat oluet, joita asiakkaat maistelevat tapahtumassa asiantuntijan johdolla. Ohjaaja ei osallistu oluiden esittelyyn tai niistä kertomiseen, koska hänen tietotasonsa ei ole kyseisistä tuotteista riittävä. Oluita valitaan mahdollisimman laajalla skaalauksella maistatukseen, jotta riittävän monta erilaista olutta saadaan maistettua. Maistatusannokset ovat oluiden kohdalla yhden desilitran kokoisia (Jackson 1988, 15-16). Maisteltaviin tuotteisiin sisältyy myös viskiä, jota saadaan maahantuojalta. Viski otettiin mukaan maistatukseen toimeksiantajan toiveesta. Viskissä maistatuskoot ovat kahden senttilitran kokoisia. Tuotteiden lisäksi niille tarvitaan jokaiselle omat lasinsa, jotka on hankittu paikalle riittävän ajoissa.

4. Ohjaustilan järjestely

Ohjaustilan järjestely on tärkeää, jotta saadaan maksimoitua ohjattavien mukavuus sekä oppimisen laatu. Tilojen täytyy olla miellyttävät ja oikeanlaiseen tunnelmaan asetetut, jotta asiakkaat voivat nauttia tasting-tilaisuudesta. Tässä ohjauksessa ohjaustilan järjestelystä huolehtii ohjaaja, asiantuntija sekä muutama Teerenpeli Tampereen työntekijä. Ohjaustilassa täytyy järjestellä lähinnä pöydät ja tuolit niin, että asiakkaat saavat optimaalisen näkyvyyden sekä tuntevat olevansa järjestelyjen puolesta mukana tapahtumassa. Tuoli ja pöydät järjestellään niin, että jokainen asiakas näkee ja kuulee asiantuntijan sekä ohjaajan. Tilassa tarkastetaan ja kohdennetaan myös valaistus, jotta tilan viihtyisyys paranisi. Lisäksi ennen tasting-tilaisuuden alkua paikalle tuodaan tulosteet jokaista osallistujaa kohden sekä toimitetaan tuotteet niille tarkoitettulle paikalle.

5. Motivointi

Motivoinnilla tarkoitetaan ihmisen palkitsemista erilaisilla tavoilla, jotta hänen mielensä saataisiin tietynlaiseen tilaan. Motivaatio on siis eräänlainen palkitsemistapa, jolla saadaan kohde tekemään ja tuntemaan halutunlaisia toimintoja. Sen tehtävä on herättää mielenkiintoa ja innostusta motiivoinnin kohteissa ja saada tätä kautta tietynlainen tapahtumaketju onnistumaan. (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 55.)

• Ennen ohjausta

Ennakkoon asiakkaita motivoidaan lähestulkoon ainoastaan mainonnan avulla. Asiakkaille kerrotaan tapahtumasta tiedottomalla tasting-tilaisuudesta Teerenpeli Tampereessa tulosteiden ja henkilökunnan avulla. Lisäksi tapahtuman löytää netistä Teerenpeli Tampereen tapahtumakalenterista. Ennalta saatu tieto voi mahdollisesti herättää asiakkaiden mielenkiintoa ja odotuksia tasting-tilaisuutta kohtaan ja näin ollen motivoida heitä (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 56-57).

• Ohjauksen alussa

Ohjauksen alkaessa asiakkaita motivoidaan kertomalla heille, mihin he ovat tulleet, mitä varten ja mitä on odotettavissa. Tällä tavalla saadaan heidät viritettyä tunnelmaan. Aikuisille on tärkeää saada heti tietää, mitä varten he ovat paikalla ja mitä he voivat oppia tilanteesta. Ohjauksen alussa ohjaaja ja asiantuntija pitävät kiinni tiedottajan roolistaan ja toimivat ikään kuin tiedotusvälineinä asiakkaille. Ohjattavia on tärkeä motivoida tapahtumaan heti alusta, jotta saataisiin maksimoitua oppimisen kokemus ja elämyksen tuntemus (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 56-57).

• Ohjauksen aikana

Ohjauksen aikana asiantuntija on jo ottanut itselleen ohjaajan roolin ja esittelee sekä maistattaa Teerenpelin sekä maahantuojan tuotteita asiakkaille. Motivointi tapahtuu tässä vaiheessa pitkälti ainoastaan verbaalista kautta, sillä asiakkaiden on syytä antaa keskittyä tastingistä nauttimiseen. Asiantuntija motivoi heitä parhaaksi näkemällään tavalla ja ohjaaja toimii ”hymyilevänä taustatekijänä”, koska ei koe tarvetta osallistua tuotteiden esittelyyn tai maistatukseen. Vaikka ohjaaja onkin maistatuksen aikana vain taustalla toimimassa, myös hän pystyy motivoimaan asiakkaita omalla positiivisella ja aktiivisella käytöksellään.

• Ohjauksen lopussa

Tapahtuman päätyttyä asiakkaita on yhä syytä pitää motivoituneina, jotta heille jäisi kokonaisvaltaisempi kokemus tasting-tilaisuudesta. Loppuvaiheessa motivointi tapahtuu jakamalla materiaalia ohjauksesta ja tiedottomalla tapahtuman kulusta eli antamalla asiakkaille palautetta läsnäolostaan. Kiitoksen osuus asiakkaille on tässä vaiheessa tärkeä, koska tätä kautta he tuntevat itsensä mukaviksi koko tapahtuman alusta loppuun. Mo-

tivointia voidaan jatkaa vielä tilaisuuden loputtuakin keskustelemalla ohjattavien kanssa maistatuksesta. Motivointi on tärkeä osa ohjausta ja se on välttämättä kaarena ohjauksen alusta loppuun (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 58).

6. Ohjauksen kulku ja ajankäytön suunnitelma

- Tilanteen aloitus

Juuri ennen tilaisuuden alkua kaadetaan oluet ja viskit oikeankokoisiin lasseihin, jotta ne olisivat valmiina asiakkaille ja että niiden lämpötila olisi sopiva maistelua varten. Tasting-tilaisuus aloitetaan kertomalla itse tilaisuudesta: mitä varten asiakkaat ovat sinne tulleet ja mitä aiomme tehdä tapahtumassa. Tällä tavalla saadaan ohjattavat viritettyä positiiviseen tunnelmaan ja motivoitua. Samalla kun tapahtuman kulusta kerrotaan, tiedotetaan myös tasting-tilaisuuden olevan opinnäytetyön pohjalta tehty. Tilanteen aloituksessa jaetaan myös kaikki maistatuksen aikana tarvittavat tulosteet, jotka ovat lueteltu tämän ohjaussuunnitelman materiaaleissa ja työvälaineissa. Verbaalinen tiedottaminen hoidetaan tilanteen aloituksessa asiantuntijan ja ohjaajan hyväksi havaitsemilla tavoilla. Aikaa tähän vaiheeseen kuluu noin viidestä kymmeneen minuuttia.

- Toiminnan ohjaaminen vaiheittain

Ennen tuotteiden jakamista ja maistelua esitetään pääpiirteittäin oluen valmistusprosessi asiantuntijan johdolla. Tämä tarkoittaa valmistustavan, pullotuksen ja muun sellaisen esittelyä. Valmistuksen jälkeen esitellään maistettavat tuotteet makuelämyksen kuvailun ja lyhyen historiikin avulla. Oluista kerrotaan pääpiirteittäin, minkälaisia ne ovat ja mistä ne ovat tulleet. Tämä vaihe suoritetaan erikseen jokaisen tuotteen kohdalla ennen sen maistelua. Kaikesta informaatiosta on myös jaettu asiakkaille tulosteet tasting-tilaisuuden alussa. Asiantuntija kertoo aihealueista tutulla ja hyväksi havaitsemallaan tavalla asiakkaille. Tähän vaiheeseen menee suurin piirtein viisitoista minuuttia.

Tiedottamisen jälkeen siirrytään oluiden jakamiseen. Oluet maistellaan ensimmäiseksi johtuen alkoholiprosentista. Matalampi alkoholiprosenttisten tuotteiden maistelu ensimmäisenä takaa todennäköisemmin paremman makuelämyksen maistajalle, koska alkoholi turruttaa makuaistia. Tuotteiden jakamisesta siirrytään maistamisen ohjeistamiseen, joka tarkoittaa käytännössä tuoksun, värin, maun havaitsemisen ohjeita. Ohjeet maistamisesta kerrotaan vain kertaalleen, ei erikseen jokaisen oluen kohdalla. Tässä kohdassa aikaa kuluu noin viisi minuuttia.

Kun ohjeet on jaettu, jokainen tuote maistellaan erikseen ja ennen jokaista maistatusta kerrotaan hieman kyseisestä tuotteesta. Maistamisen yhteydessä kysellään asiakkaiden kommentteja ja analysoidaan sen hetkistä olutta. Kaikkien oluiden maistamisen jälkeen siirrytään viskeistä informaation jakamiseen ja niiden esittelyyn. Tässä yhteydessä ohjeistetaan lisäksi viskiin maistelu. Myös viskien kohdalla jokainen tuote esitellään ja maistellaan erikseen sekä analysoidaan että kuunnellaan asiakkaidenkin kommentteja

viskeistä. Tämä vaihe ohjauksesta tehdään asiantuntijan johdolla hänen valitsemallaan tavalla. Aikaa maistatukseen varataan noin kolme varttia.

Kaikkien tuotteiden maistelun ja niistä tarpeellisen informaation jakamisen jälkeen tehdään asiakkaille pikainen kysely siitä miltä heistä maistatus on tuntunut. Tämän jälkeen siirrytään valitsemaan ohjattavien mielestä paras tuote. Parhaan tuotteen valitseminen tehdään motivointi ja inspirointi mielessä, asiakkaiden annetaan itse valita tuote, josta he pitivät, jolloin he pääsevät heti soveltamaan adaptoimaansa tietoa. Aikaa tähän vaiheeseen käytetään noin viisi minuuttia.

Tuotteiden maistelun ja arvostelun jälkeen siirrytään tasting-tilaisuuden toiseen osuuteen eli tietokilpailuun, jonka kysymysrunko rakentuu pääosin tuotteista, joita maistatuksessa maisteltiin. Tietokilpailu sisältää kaksikymmentä kysymystä, joissa jokaiseen vastataan joko vaihtoehtoon a, b tai c. Kysymyksistä kymmenen liittyy olueeseen ja loput kymmenen viskiin. Ohjaaja esittää kysymykset asiakkaille ja pyytää kaikkien kysymysten selostamisen jälkeen ojentamaan vastauslomakkeen vieressä istuvalle henkilölle. ”Tarkastaja” merkitsee vastauslomakkeeseen oikeat vastaukset ohjaajan kertoman avulla. Kun kysymykset on korjattu, ohjaaja tiedustelee, kenellä on suurimmat pisteet. Voittaja palkitaan tapahtuman lopuksi tarkistettua vastauslomaketta vastaan. Tähän vaiheeseen kuluu aikaa noin kolmekymmentä minuuttia.

- Tilanteen päättäminen

Tasting-tilaisuus päätetään palautelomakkeen täyttämiseen. Asiakkaat saavat täyttää lomaketta kaikessa rauhassa ja sen tehtyään he ovat vapaita lähtemään tilaisuudesta. Ennen lähtemistä asiakkaita kuitenkin kiitetään osallistumisesta. Poistumisen yhteydessä heille jaetaan mahdollisesti oheismateriaalia maistatukseen liittyen ja tietokilpailun voittaja palkitaan. Tilaisuuden lopuksi asiakkaiden on vielä mahdollista keskustella ohjaajien kanssa, jos he näin tahtovat. Asiakkaiden poistuttua tilan siivoaminen ja tulosteiden pois kerääminen aloitetaan.

7. Asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Ohjaukselle on asetettu tavoitteita niin ohjaajan, asiakkaiden kuin toimeksiantajankin osalta. Kaikki tavoitteet on suunniteltu niin, että ne on mahdollista saavuttaa tämän ohjauksen puitteissa. Tapahtuman loppuun saattamista ja onnistumista voidaan arvioida monellakin tapaa kuten esimerkiksi asiakkaiden sanattomalla viestinnällä. Ohjauksen aikana on mahdollista tarkkailla ohjattavien kasvojen ilmeitä ja heidän tekemisiään sekä keskittymistään. Mikäli osa heistä näyttää täysin kyllästyneeltä, voidaan todeta ohjauksessa olevan vielä kehittämisen varaa. Lisäksi onnistumista ja kulkua voidaan arvioida asiakkaiden antamalla suullisella ja kirjallisella palautteella, jota tulee tilaisuuden yhteydessä. Samalla kun tapahtuman onnistumista arvioidaan, voidaan myös arvioida asiakkaiden viihtyvyyttä heidän sanattoman viestintänsä ja palautteensa perusteella. (Verkko-tutor 2002.)

Informaation saamista ja sen ymmärtämistä voidaan myös arvioida palautteen perusteella. Palautelomake on vastaus hyvin moneen tavoitteita käsittelevään kysymykseen. Suullisen palautteen avulla voidaan lisäksi arvioida kulttuuriymmärryksen sekä oluttietämyksen määrän lisääntyminen. Samalla kun asiakkaat vastaavat lomakkeeseen, täyttyy myös opinnäytetyön kannalta tavoite tavoitekyselyyn vastaamisesta. Yrityksen tavoitteiden toteutumisen arvioidaan esittämällä heille kirjallinen kysely tavoitteiden täyttymisestä.

8. Tasting-tilaisuuden toteutus

Tasting-tilaisuus toteutetaan Teerenpeli Tampereen alakerrassa 3.5.2012 kello 19.00 alkaen. Tapahtuma on tarkoitettu toteuttaa ohjaussuunnitelman mukaisesti ja mahdollisiin muutoksiin varaudutaan varasuunnitelmilla, jotka ovat myös esitettyinä ohjaussuunnitelmassa. Tapahtumasta vastaa Teerenpeli Tampereen ravintolapäällikkö Jenni Saari. Turvallisuussuunnitelmassa noudatetaan tapahtumapaikan omaa ohjeistusta. Kaikki nämä asiat tulee olla turvallisuuden ja tapahtuman järjestämisen kannalta merkittävina (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 89).

6 TULOSTEN TARKASTELU

Tässä osiossa opinnäytetyötä käsitellään tasting-tilaisuuden toteutuksesta saatuja tuloksia ja tarkastellaan niitä asetettujen tavoitteiden ja tasting-tilaisuuden kulun kautta.

6.1 Asiakasryhmä

Asiakasryhmä on tässä opinnäytetyössä noin 22–60-vuotiaiden aikuisten joukko, joita yhdistää kiinnostus olutkulttuuria kohtaan sekä samantyyppiset oppimismallit ja minäkuvan kehittyneisyys. Aikuiset ovat varsin heterogeeninen eli epäyhtenäinen ryhmä ja heidän yhteisiä piirteitään on vaikea määrittää. Tämän takia heitä on asiakkaina helpoin käsitellä heille ominaisten oppimismallien kautta. Aikuisille on tärkeää saada tietää alusta alkaen, että miksi he opiskelevat jotakin ja mitä hyötyä heille siitä on. Tällä tavalla heille tulee selkeäksi mitä he voivat oppia ja mitä he voivat saavuttaa opinnoillaan. (Holopainen 2007.)

Aikuisilla on myös tavallisimmillaan hyvin kehittynyt minäkuva. He tietävät, mitä he haluavat ja mitä haluavat suurin piirtein elämässään tehdä. Tämä yhdistettynä oppimismalleihin tekee heistä oivallisia ohjattavia, jotka tietävät mitä haluavat ja ovat yleensä motivoituneempia oppimaan asioita. Ohjaustoiminnan kannalta tällaiset ihmiset voivat toisaalta olla hankalia, koska heillä on mahdollisesti ennako-odotuksia asioiden suhteen sekä omat näkemyksensä opittavaan aihealueeseen. Tämä saattaa vähentää ”heittäytymisen” määrää, mikäli ohjaus ei menekään ihan odotusten mukaan. (Holopainen 2007.)

Tämän opinnäytetyön näkökulmasta tarkasteltuna tämän ikäiset aikuiset ovat hyvä ryhmä. Näin on tietysti Suomen lainkin puolesta, mutta aikuis-

ryhmällä on juuri ne omat käsityksensä ja ajatuksensa asioista eli tässä tapauksessa oluesta, joita tasting-tilaisuudessa osaltaan lähdetään avartamaan. Ja vaikka heidän ennakkotietonsa olisivatkin samansuuntaista kuin mitä maistatuksessa jaetaan, ei ohjauksessa silti ole epäonnistuttu, sillä tätä ennakkotietoa on todennäköisesti vain vahvistettu. (Ks. Holopainen 2007.)

Opinnäytetyön yhteydessä järjestetty tasting-tilaisuus tehtiin viidelle noin 30–60-vuotiaalle aikuiselle. He kuuluivat samaan työporukkaan, mutta olivat silti jokainen erilaisia yksilöitä, joilla kaikilla oli omanlaisensa tiedot aiheesta. He halusivat tietää, miksi jotakin kerrotaan ja kuinka he voivat esimerkiksi mennä kauppaan tilaisuuden jälkeen ja ostaa sieltä jotain tiettyä olutta. Asiakasryhmän kartoituksessa, joka on esitetty luvussa 4.1, onnistuttiin ja tällä kyseisellä asiakasryhmänmallilla voidaan Panimoravintola Teerenpelissä ”luokitella” asiakkaat jatkossakin.

Alun perin tasting-tilaisuus suunniteltiin kuitenkin useammalle kuin viidelle henkilölle. Tarkoituksena oli saada aikaan maistatustilaisuus, johon voisi osallistua noin kaksikymmentä henkilöä, jotta saataisiin aikaan mahdollisimman kustannustehokas ja asiakkaiden kokemuksellisen oppimisen kannalta parempi tasting-tilaisuus. Holopaisen (2007) mukaan suuremmassa, ei niin tutussa ryhmässä, kokemusten jakamisella voi olla isompi merkitys kuin pienessä, jo tutussa porukassa. Laajemmalla joukolla saadaan yleensä isompi liuta kysymyksiä aikaiseksi ja tällä tavalla tuetaan kokemuspohjaista oppimista. (Holopainen 2007.)

Suuremman porukan saaminen tilaisuuteen on vielä haaste, mutta tutkimuksessa kartoitetun asiakasryhmän voidaan kuitenkin todeta vastaavan sitä ryhmää, joka oli maistatuksessa. Asiakasryhmän määrittely onnistui, mutta useamman ihmisen saapuminen ohjaukseen vaatii muiden tutkimuskohteina olleiden aiheiden kuten tiedottamisen ja ohjaussuunnitelman tarkempaa analysointia ja kehittämistä.

6.2 Tilaisuudesta tiedottaminen

Tiedottamista käytettiin tässä opinnäytetyössä tasting-tilaisuudesta informoimisen yhteydessä. Mainonnan suunnittelu sekä toteutus täytyi kehittää alkoholilainsäädännön antamien rajoitusten mukaisesti ja Teerenpeli Tampereen toiveiden mukaisesti. Maistatustilaisuudesta tiedotettiin suunnitelmasta poiketen ainoastaan ravintolassa ja internetissä mainostaminen jäi teknisten ongelmien takia pois. Esitteitä ja tietoa jaettiin tilaisuudesta niin pienten, mukaan otettavien lappusten kuin muutaman isomman julisteen, tv-ruutukuvan sekä ravintolan työntekijöiden välityksellä. Nämä koettiin suunnitteluvaiheessa riittäväksi mainosarsenaaliksi, jonka avulla asiakkaita saataisiin houkutelua maistatukseen. (Ks. Karvonen n.d.)

Mainonta oli kuitenkin riittämätöntä tai ajankohta tasting-tilaisuudelle oli huono, sillä maistatukseen ei ilmoitusten perusteella ilmoittautunut yksikään henkilö. Tämän johdosta elämyksellinen tasting-tilaisuus päätettiin kokeilla pienemmällä henkilömäärällä, jonka paikalle saaminen ei vaatisi suurempia ponnisteluja. Kuten asiakasryhmän analysoinnissa todettiin,

voidaan suunniteltu tasting-tilaisuus ohjata pienellekin ryhmälle, se ei vain saavuta kaikkia asetettuja tavoitteita. Mainontaa täytyisi tehostaa aikalailla, jotta haluttu henkilömäärä saataisiin täyteen ja maistatustilaisuuden tavoitteet saavutettua.

Tiedottamisen parantaminen voidaan aloittaa saamalla mainos tilaisuudesta internetiin. Nykyaikana informaatiota luetaan ja saadaan niin paljon netin kautta, että on miltei ehdotonta saada mainos sinne. Lisäksi toisen tiedotuskanavan lisääminen ravintolatiedotuksen lisäksi lisää mahdollisesti tavoitettujen henkilöiden määrää. Teerenpeli Tampereen tapahtumakalenterissa voidaan käyttää samaa mainosta kuin ravintolassa, kunhan se mukautuu alkoholilainsäädännön antamiin rajoihin. Tälläkin kanavalla tiedottaminen on syytä aloittaa ajoissa, jotta ihmiset ehtivät reagoida mainokseen ja varautua ilmoittautumiseen. (Karvonen n.d.)

Teerenpeli Tampereen ravintolassa tehty mainostaminen onnistui puolestaan hyvin, sillä työntekijöiden mukaan tapahtumasta kyllä tultiin kysymään tiskiltä asti. Irtolappuset, isommat mainokset sekä ravintolahenkilökunnan aktiivisuus voidaan todeta toimivaksi metodiksi tiedonjakamisen suhteen, mutta tässäkin suhteessa on syytä tehostaa toimitapaa, jolla mainostusta tehdään. Ei ole kuitenkaan mahdollista sitoa liikaa resursseja tähän toimintaan, joten tuotteliaamman keinon keksiminen on tarpeellista. Tapahtuman jatkuva mainostaminen, esimerkiksi kuukausittaisena yleisötilaisuutena voisi olla toimivampi keino kuin tässä esitetty. (Ks. Karvonen n.d.)

Tiedottamisen analysoinnista päädytään siihen, että mainontaa on syytä muuttaa tavalla tai toisella. Internetmainonta on ehdottomasti saatava mukaan tulevaisuudessa ja tapahtuman jonkinlainen liittäminen ”päiväjärjestykseen” voisi olla paikallaan. Mikäli avoimesta maistatustilaisuudesta luotaisiin vaikkapa kuukausittainen tapahtuma, voisi siitä tiedottaminen muuttua tehokkaammaksi pysyvyyden ansiosta. Tällä tavalla saataisiin myös maistatuksen kulku ja mahdollinen vaihtelevuus suunnitelmassa sekä toteutuksessa aikataulutettua paremmin.

6.3 Toiminnalliset menetelmät

Toiminnallisilla menetelmillä tarkoitetaan toimintaa, jossa pääosassa on tekeminen eikä suinkaan puhuminen. Tästä kyseisestä menetelmätavasta saadaan eniten irti, kun sen aikana tuotetaan jotakin eli saadaan aikaiseksi jotakin konkreettista. Tämä helpottaa asian oppimista ja jatkokäsittelyä sekä soveltamista tulevissa toimissa. Tässä opinnäytetyössä toiminnallisia menetelmiä käytettiin tasting-tilaisuudessa, joihin maistatushetki itsessäänkin kuuluu. Tuotteiden maistelun jälkeen pidettiin tietokilpailu, jonka aihealueena oli olut ja viski. Opinpaja Oy:n (2011) mukaan tällainen tietovisa on toiminnallinen menetelmä, eli osallistujille jaetaan tietoa niin, että ohjattavat ovat itse jakamisessa mukana. Tällainen voi tuottaa syvemmän oppimisen kokemuksen antamalla tunteen onnistumisesta vastattaessa oikein sekä yrityksen ja erehdyksen kautta vastattaessa väärin. (Opinpaja Oy 2011, 2-3.)

Toiminnallisiin menetelmiin kuuluu myös tasting-tilaisuus. Se on samalla tavalla tiedonjakamista niin, että asiakkailta on mahdollisuus osallistua sen välittämiseen kuuntelun, kysymysten tuottamisen ja tarjolla olevien tuotteiden maistamisen kautta. Maistatustilaisuus on tässä tapauksessa se pääväylä, jonka kautta ja jonka kanssa voidaan käyttää muita toiminnallisia menetelmiä, kuten valokuvaamista, tietokilpailuja taikka erilaisia pelejä. Tällaisten menetelmien yhdistäminen tasting-tilaisuuteen antaa sille syvyyttä ja saa sen osaltaan erottumaan muista kaltaisistaan.

6.4 Ohjauksesta saatu palaute

Suunnitellusta tasting-tilaisuudesta kerättiin myös palautetta. Sitä koottiin yksisivuinen lomakkeen avulla, johon asiakkaat saivat haluamansa määrän aikaa vastata. Paperissa kysyttiin tilaisuuden asiasisällöstä, vuorovaikutuksesta sekä ohjaajien toiminnasta, että tilaisuudessa viihtymisestä. Näitä kyseisiä asioista tiedusteltiin lähinnä niiden toimivuuden ja kehittämisen kannalta. Pääosin palaute tilaisuudesta oli hyvää ja erinomaista muutamaa seikkaa lukuun ottamatta. Kehittämisehdotuksiakin saatiin, ja ne pyritään ottamaan huomioon tulevissa maistatustilaisuuksissa.

Tilaisuuden asiasisällöstä eli siitä, kuinka hyödyllistä tieto oli tai sisällön riittävydestä saatiin seuraavanlaista palautetta:

”Aiheeseen aikaisemmin vihkiytymättömälle tuli paljon tietoa.”

”Esitys oli kansainvälinen.”

”Huomioitu alkoholiton vaihtoehto”

”Vielä lisää tietoutta, jota voi kehittää vastaan tulleiden kysymysten selvälle saamiseksi.”

Kaiken kaikkiaan asiasisältö oli näiden asiakkaiden mielestä riittävä ja hyödyllinen, mutta lisää käytännöntietoutta olisi osaltaan kaivattu asiantuntijalta ja ohjaajalta.

Vuorovaikutuksesta tilaisuudessa annettiin tämänlaista palautetta:

”Bravo.”

”Mahdollisuus kysymyksiin annettiin, vastaukset ok.”

”Ehkä olisi voinut välillä esittää kysymyksen; onko kysymyksiä?”

”Olisi voinut innostaa kysymään enemmän.”

Vuorovaikutus oli tilaisuudessa pääosin onnistunutta ja keskusteluun annettiin tilaa, mutta asiakkaat olisivat kaivanneet rohkaisua omien kysymystensä esittämiseen. Tulevissa tilaisuuksissa tähän on syytä niin ohjaajan kuin asiantuntijankin kiinnittää huomiota.

Asiantuntijan ja ohjaajan toiminnasta annettiin tämän tyyppistä palautetta:

”Artikulointi oli selvää ja ymmärrettävää.”

”Selkeä, asiallinen esitystapa, tieto hallussa ymmärrettävällä tavalla.”

”Persoonallinen, fiksu kaveri.”

Tilaisuuden pitäjät saivat osaltaan toiminnallaan avitettua ja parannettua oppimisen ja kokemuksen laatua asiakkaiden kohdalla. Ohjaajan työssä on aina uutta opittavaa ja saavutettavaa, vaikka kehitettävää ei olisikaan. Tä-

hän malliin ohjaaminen on palautteen mukaan oikea malli tämän tyyppiin tilaisuuksiin.

Tasting-tilaisuudessa viihtymisestä kirjoitettiin seuraavaa:

”Viihdyin erittäin hyvin.”

”Tulisin uudelleen mielelläni.”

”Kylmä tila.”

”Tarjoilulasit oikeanlaisiksi.”

Viihtyvyys oli tapahtumassa korkealuokkaista muutamia seikkoja lukuun ottamatta, jotka olivat kylmä tila ja tarjoilulasien puutteellisuus. Tarpeellista on kuitenkin ottaa huomioon tällaiset pienetkin seikat, jotta saataisiin asiakkaiden perustarpeet tyydytettyä. Tällä tavalla on mahdollista saada elämyksellisempi kokemus ja sitä kautta enemmän informaatiota olutkulttuurista.

Tapahtumasta annettiin myös muutama kokoava palaute:

”Kaikin puolin viihtyisä paikka ja tilanne. Kysymykset oli hauska lisä esitelyyn.. ja palkinnot oli loistavat.”

”Annettiin myös kuulijoiden sanalle aikaa! Kokonaisuutena esitys oli hyvä, asiantuntijat huomioivat myös toisensa esityksen aikana.”

Palautteesta voidaan kokonaisuutena sanoa, että tilaisuuden sisältö, itse tilaisuus, ohjaajien toiminta ja viihtyvyys todettiin onnistuneiksi osaluokiksi. Kuitenkin jäätin vielä kaipaamaan mukavuutta ja autenttisuutta lisääviä pikkuseikkoja sekä kysymyksien; onko vielä kysyttävää, esittämistä. Tätä palautetta käytetään seuraavien tasting-tilaisuuksien kehittämiseen niin, että puutteelliset seikat pyritään ottamaan ensi kerralla huomioon. Voidaan myös kuitenkin sanoa, että samaan malliin on hyvä jatkaa.

6.5 Suunnitelman toteutuminen

Suoritetusta tasting-tilaisuudesta tehtiin aluksi tarkka suunnitelma, ennen kuin sitä lähdettiin toteuttamaan. Vaikka jokainen maistatustilaisuus on yksilöllinen, niin suunnitelmasta valmistettiin kuitenkin sellainen, että sitä voisi käyttää yhtäläillä tässä ja tulevissa tapahtumissa. Suunnitelma tehtiin alkujaan avointa maistatustilaisuutta varten, mutta ohjaus toteutettiin vain viidelle henkilölle. Alkuperäinen idea vastasi kutakuinkin toteutusta, toimintajärjestystä ja aikataulua lukuun ottamatta.

Osallistuneen asiakasryhmän voidaan todeta täsmänneen suunnitelmaan, kuten kohdassa 6.1 todettiin, vaikka ryhmä olikin suunniteltua pienempi. Myös oppimiskäsityksen eli kokemuksellisen oppimisen, voidaan sanoa noudattaneen ajateltua suuntaa, sillä tilaisuudessa lähdettiin juurikin liikkeelle vanhojen oppien pohjalta ja opittiin sitä kautta uutta.

Tavoitteita asetettiin ohjauksen suunnitelmassa monelle osapuolelle. Tärkeimpiä ovat kuitenkin ohjaajan, asiakkaiden sekä toimeksiantajan tavoitteet, eli varsinaisten asianosaisten päämäärät. Ohjaaja pyrki ohjauksessa siihen, että hän pystyisi jakamaan uutta tietoa olutkulttuurista asiakkaille ja saada heidät viihtymään tilaisuudessa. Myös tilaisuuden loppuun viemi-

nen oli tärkeä aspekti ohjaajalle, sillä tilanteen päättäminen on yhtä tärkeä osa kuin sen aloittaminenkin. Asiakkaiden tavoitteisiin kuuluivat yhtäläillä tilaisuudessa viihtyminen ja uuden ymmärryksen saaminen niin alkoholikulttuurista kuin maisteltavista tuotteistakin. Liikaa tavoitteita ei kannata ohjattaville asettaa, jotta ne olisi mahdollista saavuttaa toiminnan aikana. (Verkko-tutor 2002).

Teerenpeli Tampereen eli toimeksiantajan päämääriin kuuluivat heidän liiketoimintansa parantaminen eli kustannustehokkaamman tasting-tilaisuuden luominen. Lisäksi tavoitteisiin voidaan laskea alkoholikulttuurista ja heidän omista tuotteistaan tiedottaminen. Ohjaustoiminnan kannalta tarkasteltuna päämäärät ovat kulttuurin voiman ymmärtäminen sekä tiedon soveltamisen mahdollisuus. Nämä tavoitteet voidaan sisällyttää asiakkaiden tavoitteisiin niin, että he oppivat jotakin uutta sekä saavat ymmärrystä alkoholikulttuurista ja osaavat soveltaa sitä lähtiessään tilaisuudesta. Myös opinnäytetyön asettama tavoite, ohjauksen palautteeseen vastaaminen, voidaan yhdistää asiakkaiden päämääriin niin, että osallistujat auttasivat omalla palautteellaan kehittämään elämyksellistä tasting-tilaisuutta.

Kaikkiin kyseisiin tavoitteisiin päästiin liiketoiminnan kehittämistä lukuun ottamatta. Tietoa niin maisteltavista tuotteista kuin olutkulttuuristakin saatiin jaettua ja asiakkaat kokivat oppineensa paljon uutta kyseisistä aihealueista. He sanoivat tilaisuuden olleen informatiivinen sekä toiminnallinen kysymysten esittämisen osalta. Myös viihtyvyyden määrää oli ylistetty, sillä jokainen kertoi viihtyneensä hyvin tai erittäin hyvin. Lisäksi opinnäytetyön asettama palautteeseen vastaaminen ja tasting-tilaisuuden kehitysapu onnistuivat palautelomakkeen täyttämisen myötä. Ainoastaan toimeksiantajan asettama liiketoiminnan kehittäminen jäi tavoitteistaan, sillä varsinaista avointa maistatustilaisuutta tässä ei saatu aikaiseksi. Avointa tasting-tilaisuutta voidaan kuitenkin saadun palautteen ja muiden tutkimustoiminnasta saatujen tulosten kautta lähteä kehittämään.

Tavoitteista jatketaan materiaaleihin ja työvälineisiin sekä ohjaustilan järjestelyn onnistumiseen. Tarve-esineinä tässä ohjauksessa käytettiin lähinnä tulosteita ja maisteltavia tuotteita. Kaikki tarvikkeet olivat paikoillaan jo hyvin ennen ohjausta ja niiden asettelu tuki tapahtuman kulkua niin, ettei tarvikkeita tarvinnut haeskella kesken kaiken. Ohjaustilan järjestely oli myös onnistunut, sillä kaikille oli kohtalaisen yhtäläiset mahdollisuudet informaation kuuntelemiseen sekä mukavat oltavat tilaisuudessa. Molemmilla tapauksissa onnistuttiin moitteitta ja materiaalien sekä tilojen osalta voidaan tulevissa tasting-tilaisuuksissa menetellä samoilla tavoin.

Tilanne kuitenkin muuttuu materiaalien ja työvälineiden sekä ohjaustilojen järjestelyn kannalta, kun siirrytään isomman ryhmän ohjaamiseen. Välineitä on helppo vain yksinkertaisesti varata enemmän ja sijoittaa ne helposti jaettavaksi, mutta tila vaatii ihan omanlaisiansa muutoksia. Koska asiakkaita on enemmän, täytyy tarkemmin harkita ja suunnitella, kuinka kaikilla olisi yhtäläiset edellytykset tilaisuudesta nauttimiseen. Istumapaikkoja Teerenpeli Tampereen tiloissa ei voida järjestellä niin, että kaikki saisivat aivan maksimaalisen kokemuksen tasting-tilaisuudesta irti, mutta

asiaa voidaan helpottaa tuomalla ohjaajalle mikrofoni ja organisoimalla tuolit sekä pöydät mahdollisimman lähelle ohjaajaa.

Motivoinnilla oli hyvin tärkeä osa tasting-tilaisuudessa sillä sen avulla saadaan asiakkaat tuntemaan itsensä arvokkaiksi ja tällä tavalla mahdollistetaan tietynlainen olotila, joka on ohjauksen vastaanottamiselle otollinen. Motivointia käytettiin ohjauksen joka vaiheessa erilaisissa muodoissa juuri vaiheisiin sopivilla tavoilla. Ennen ohjausta ei kasvokkain motivointi ollut mahdollista, joten se osuus jätettiin kokonaan mainosten varaan. Mainonnalla oli tarkoitus saada ihmiset kiinnostumaan tapahtumasta ja tulemaan paikalle. Tässä osuudessa ei onnistuttu niin kuin haluttiin, sillä yhtään ilmoittautunutta ei saatu alun perin suunniteltuun avoimeen tasting-tilaisuuteen paikalle. Tiedottamista ja sen tuomaa motivointia on käsitelty tarkemmin kohdassa 6.2. (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 58-59.)

Tilaisuuden alussa suoritettiin motivointia kertomalla ohjattaville, mihin he ovat tulleet ja mitä olemme täällä tekemässä. Tämä tapa auttaa aikuisryhmää ymmärtämään, että mitä heillä on mahdollista oppia tapahtumasta ja kuinka he voivat mahdollisesti hyödyntää oppimaansa tulevaisuudessa. Alussa motivointi tuo syvyyttä ohjaukseen jo ennen varsinaista toimintaa. Tuokion aikana puolestaan kannustettiin paikalle tulleita ohjaajan ja asian tuntijan omalla toiminnalla. Tässä vaiheessa on tärkeää mielenkiinnon ylläpitäminen sekä se, että asiakkaat tuntevat olevansa jatkuvasti ohjaajan kanssa kontaktissa vaikkei hän juuri heille puhuisikaan. Tällainen motivointi takaa ohjattaville elämyksellisen ja opettavaisen tilaisuuden, johon he kokevat olevansa syvästi osallisina. (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 56-57.)

Ohjauksen tultua päätökseen motivointia jatkettiin yhä, jotta saatiin suljettua tapahtuma yhtä hyvään tunnelmaan kuin millä se alkoi. Kiitokset ovat tässä vaiheessa yksi parhaimmista loppumotivoinnin keinoista ja tuokion lopettaminen niihin on miltei pakollista. Ohjauksen aikana suoritettua motivoinnissa onnistuttiin ja kuljettiin suunnitelman mukaisesti. Asiakkaat olivat innolla mukana tapahtumassa ja totesivat tulevansa uudestaan, mikäli joskus mahdollisuus ilmenisi. Tätä kautta voidaan lukea motiivoinnin olleen menestyksekkästä ja onnistuneen luomaan ohjattaville turvallinen ja idyllinen nauttimisen sekä oppimisen ympäristö. Ainoastaan ennen ohjausta tapahtuvaa motivointia eli tiedottamista, on syytä kehittää, jotta avoin tasting-tilaisuus saadaan tulevaisuudessa halutunlaiseksi.

Tilaisuuden kulku meni kokolailla suunnitelman mukaan aikataulutusta ja joitain käytännön seikkoja huomioimatta. Ohjaus meni lyhykäisyydessään niin, että aluksi tila järjesteltiin ja tuotteet jaettiin oikeille paikoilleen, jotta ne olisivat oikeassa maistelulämpötilassa asiakkaiden aloittaessa maistelu. Tämän jälkeen otettiin asiakkaat vastaan ja kerrottiin, mihin he ovat tulleet ja mitä olemme täällä tekemässä. Seuraavaksi jaettiin tietoa oluen valmistuksesta ja historiikista ennen yksittäisten oluiden esittelyä sekä maistatusta. Tässä yhteydessä annettiin myös ohjeet oikeaoppiseen maistamiseen.

Kun oluet oli maisteltu, siirryttiin viskeihin ja niiden kohdalla edettiin yhtäläillä informaation jakamisesta varsinaiseen maisteluun. Kaikkien tuotteiden maistamisen jälkeen valittiin illan paras tuote ja herätettiin yleistä keskustelua koko tasting-tilaisuuden annista. Tämän vaiheen lopuksi asiantuntija poistui paikalta jättäen tilan ohjaajalle ja tietokilpailulle. Visassa esitettiin olut- ja viskiäiheisiä kysymyksiä ja parhaiten pärjännyt palkittiin tilaisuuden lopuksi. Ennen asiakkaiden lähtöä käytiin vielä keskustelua illan aihealueesta ja lopuksi ohjaaja kiitti ohjattaviaan toivottaen heidät tervetulleiksi uudelleen.

Suunniteltuun tasting-tilaisuuteen on syytä tehdä muutamia muutoksia, jotta se ensinnäkin vastaisi todellisuutta ja toisekseen olisi aikataulultaan tarkempi. Nämä transformaatiot eivät välttämättä toteudu heti seuraavassa suunnitelmassa, vaan tapahtumaa kehitetään jokaisen tilaisuuden jälkeen, hiljalleen hioen sitä lopulliseen muotoonsa. Tulevassa suunnittelussa on kuitenkin aihetta järjestää tapahtumat oikeille paikoilleen ja aikatauluihin kiinnittää erityistä huomiota, jotta ajankulku voidaan tulevaisuudessa arvioida paremmin. Ajankululla tarkoitetaan tässä tapauksessa aikaa, joka kuului maistatuksen yksittäisten vaiheiden suorittamiseen.

Asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi oli suunnitelmassa mietitty kohtuullisesti ja järkevästi tapahtumaan nähden. Tarkoituksena oli arvioida tavoitteiden toteutumista pääosin palautelomakkeen ja asiakkaiden sanallisen vastakaipun perusteella. Lomakkeella pystyttiin mittaamaan niin asiakkaiden viihtyvyyttä kuin oppimisen määrääkin ja se oli oivallinen työkalu tämän tehtävän suorittamiseen. Sanaton viestintä oli toinen arvioinnin ja palautteen saannin väline ohjauksessa. Ohjaajan on mahdollista tarkastella ohjattavien toimintaa tuokion aikana ja päätellä heidän kasvojensa ilmeistä taikka kehonkielestään mitä he juuri sillä hetkellä ovat mieltä ohjauksesta. Tällainen tulkinta ei kuitenkaan ole äärimmäisen tarkkaa ja se perustuukin pääosin ohjaajan omaan intuitioon ja ajatuksiin asiakkaiden olotilasta. (Ks. Verkko-tutor 2002.)

Yrityksen tavoitteiden toteutumista suunniteltiin arvioitavaksi palautelomakkeella, joka annettaisiin toimeksiantajalle tasting-tilaisuuden jälkeen. Opinnäytetyön tekijä päätyi kuitenkin siihen, että yritykseltä on parempi kysyä palautetta vasta sen jälkeen, kun maistatus on analysoitu ja muutosehdotukset siihen tehty. Tämä tarkoittaa lähempänä hetkeä, jolloin opinnäytetyö on kokonaisuudessaan valmis. Tällä tavalla saadaan Teerenpeli Tampereelta kokonaisvaltaisempi palaute elämyksellisen ja avoimen tasting-tilaisuuden onnistumisesta.

Päämäärien onnistumista saatiin suunnitelmassa kaiken kaikkiaan mietittyä tarkasti ja järkevillä tavoilla. Arviointi suoritettiin juuri niin kuin oli mietitty, jos ei oteta lukuun toimeksiantajalta kerättävän palautteen aikataulun siirtämistä. Palautelomakkeella voidaan haalia tuntemuksia sekä kehitysehdotuksia asiakkailta seuraavissakin maistatuksissa ja sanattoman viestinnän tarkkailua kannattaa jatkaa sen keräämisen helppouden vuoksi. (Verkko-tutor 2002).

Teerenpeli Tampereelle suunniteltu avoin, elämyksellinen tasting-tilaisuus saatiin kulkemaan kutakuinkin suunnitelmien mukaan. Muutoksia syntyi jo ennen tilaisuuden pitämistä, mutta niihin mukauduttiin ja suunnitelma eli muutosten mukana. Muihinkin asetettuihin päämääriin päästiin tasting-tilaisuuden yhteydessä. Tiedon saaminen tuotteista sekä olutkulttuurista näkyy palautteesta ja tapahtuma saatiin toteutettua ongelmista huolimatta. Avointa maistatustilaisuutta ei kuitenkaan saatu rakennettua, joten sen onnistuminen vaatii vielä kehittelyä. Pääosin tavoitteisiin kuitenkin päästiin ja jo tämä itsessään kertoo koko oppinnäytetyön osittaisesta onnistumisesta.

6.6 Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin

Tämä kyseinen maistatustilaisuus on vain yksi niistä tavoista, joilla olutkulttuuria voidaan jakaa ja harjoittaa ohjaustoiminnan keinoin. Se on kuitenkin hyvä esimerkki siitä, miten ohjaustoiminnallista olutkulttuuria voidaan harjoittaa. Ohjaustoiminnallinen olutkulttuuri voi olla tasting-tilaisuuksien tai jonkin muun olutkulttuuria sisältävän tapahtuman ohjaamista. Luvussa 6 esitettyjen tulosten perusteella tasting-tilaisuus on oiva pohja muulle ohjattavalle olutkulttuurille. Maistelun yhteyteen on helppo sitoa muita toiminnallisia menetelmiä, koska tasting tarjoaa niille valmiin rakenteen mihin tarttua.

Ohjaustoiminnan avulla kyetään välittämään olutkulttuurista tietoa ja tuotamaan erilaisia aihepiiriin sopivia ohjauksia. Olutkulttuurissa on yhtä lailla kyse ohjaustoiminnan ja sen prosessin hallitsemisesta kuin esimerkiksi käsityömenetelmien ohjaamisesta. Aihealueesta täytyy olla tietoa, ennen kuin sitä voi opettaa ja niin olutkulttuurista kerrottaessakin ohjaajan on syytä olla valmentunut sekä tietoinen asiastaan. Käsityömenetelmiä ohjattaessa täytyy tietää ohjattavan ryhmän koostumus, ennen kuin valitaan sopiva etenemistapa. Olutkulttuuria ohjattaessa tilanne on sama. On eroa sillä, ovatko asiakkaasi toisilleen täysin tuttu työporukka vai tuntemattomien ryhmä. Nämä erot täytyy ennen ohjausta ohjaajan selventää, jotta saadaan aikaan mahdollisimman hyvä tuokio. (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 108-111.)

Olutkulttuurin ohjaaminen vaatii yhtäläillä suunnittelua kuin muokin ohjaustoiminnallinen toiminta. Vetäjän on kohdennettava itselleen ennen ohjauksen suorittamista mitä ollaan tekemässä ja miksi. Olutkulttuurissakin osalta täytyy miettiä esimerkiksi, mitä oluita maistellaan, missä järjestyksessä, miten aika käytetään hyväksi ja niin edelleen. Sisältö on tärkein kuitenkin muissakin ohjauksissa, mutta olutkulttuurissa kerrottaessa on kiinnitettävä erityishuomiota myös järjestykseen, jotta asiat etenisivät jäsennetysti. Tällä tavalla tilaisuudesta saa irti parhaan mahdollisen oppimisen kokemuksen.

Yhdistäessä ohjaamista olutkulttuuriin on otettava huomioon, että olutkulttuuri on alati vaihteleva ja kehittyvä kulttuuri, joka asettaa haasteita ohjaajan luovuudelle muuntuvaisuutensa takia. Toiminnallisten menetelmien lisääminen olutkulttuuriin vaatii jo itsessään luovuutta, sillä se ei ole helpon työstettävä kulttuuri. Musiikki ja ruoka ovat vakiinnuttaneet paikkansa olutkulttuurin yhteydessä eivätkä välttämättä anna helposti tilaa muulle

toiminnalle. Olutkulttuuri on kuitenkin hyvä pohja useille toiminnallisille menetelmille ja niiden tuottaminen vaatii ohjaajalta joustavuuden hallintaa ja uuden luomisen halua. (Jackson 1988, 7-14.)

Ohjaajan tulee osata joustaa. Aina ei ole mahdollista lukea opastusta vain paperista ja luottaa valmiiden kysymysten voimaan. Mikäli ohjaus muuttuu toiminnan toteutuksen aikana, ei kirjoitetuilla vuorosanoilla päästä pitkälle ja näin ollen ohjaajan täytyy luottaa itseensä sanojen luoja. Joustavuus vaatii tilannetajua ja virittäytymistä aiheeseen, joten kun ohjaustuokioon tulee muutos, on ohjaajan osattava adaptoitua siihen ja luoda uudenlainen kulkuväylä sen loppuun. Olutkulttuuria ohjatessa eteen voi tulla yllättäviä kysymyksiä tai muuten hankalia tapauksia, joista ohjaaja voi selvittää antamalla luovuuden ottaa ohjat ja toimittaa asiat suunnitelmasta poiketen, kuitenkin niin, että lopputulos säilyy tavoitteiden mukaisena. (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 75-77.)

Joustamiseen yhdistyy helposti soveltaminen eli asioiden sovittaminen käytäntöön. Kuten edellisessä kappaleessa todettiin, ohjaaja joutuu joskus luovasti etenemään ohjauksissa, mikäli kaikki ei menekään suunnitellusti. Tämä tarkoittaa osaltaan soveltamiskyvyn omaamista ja sitä, ettei kaikkeen voi aina edes varautua. Olutkulttuurinkin parissa työskennellessä on syytä valmistautua soveltamaan, mikäli eteen tulee odottamattomia kysymyksiä tai hetkiä, joita ei ohjaaja voinut ennustaa. Esimerkkinä voidaan nimetä vaikka tietyn maisteluoluen loppuminen paikasta, josta se piti hankkia tai vaikka kesken maistatuksen sattunut inhimillinen vahinko. Kaikkeen ei pysty aina usealla suunnitelmavariaatiollakaan varautumaan, joten soveltamisen taito on tärkeä. (Ks. Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka, 2010, 75-77.)

Kulttuurin voima on ohjaustoiminnassa tärkeä käsite. Olutkulttuuri on voimakas kulttuuri, joka vaikuttaa kaikkiin, kaikkialla maailmassa, negatiivisesti tai positiivisesti. Samaa voidaan sanoa ruokakulttuurista, koska kaikki tulevat aina syömään ja näin ollen ruokakulttuuri on ihmisiin vaikuttava voima. Myös esimerkiksi musiikin osalta tilanne on sama. Olutkulttuuri on vanha, voimallinen kulttuuri, josta voimaa voi myös ammentaa, suuntaan tai toiseen.

Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin on siis yhtäläillä luonnollista kuin käyttäisi ohjaustoiminnan toimintatapoja käsitöiden, teatterin tai leikin ohjaamiseen. Siinä tarvitaan mukautuvaisuutta, suunnittelu- ja toteutustaitoa, luovaa lähestymistapaa ja tiedottajan ominaisuuksia, jotta saadaan aikaan laadukkaita tilaisuuksia sekä ohjauksia. Olutkulttuuri herättää ajatuksia ja toimintaa aivan itsestään ja se on oiva toiminta-alue ohjaustoiminnan artenomille.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämä luku käsittelee tulosten johtopäätöksiä elämyksellisestä tasting-tilaisuudesta ja ohjaustoiminnan osaamisen yhdistämisestä olutkulttuuriin.

7.1 Tasting-tilaisuus

Elämyksellinen tasting-tilaisuus on yksi tämän työn aikana syntyneistä käsitteistä. Elämyksellinen tasting-tilaisuus on maistatus, jonka tarkoitus on tuottaa osallistujalle elämyksen kokemus. Esimerkkinä tästä on maistatus, johon osallistujat saapuvat hyvällä ja innokkaalla mielellä, viettävät hetken aikaa ”paikallisessa” oluita maistellen ennen siirtymistään varsinaiseen tastingiin, saaden sieltä hyviä kokemuksia sekä mielenkiintoista informaatiota mukaansa ja lähtevät paluumatkalle muistellen päivän tapahtumia. Tasting-tilaisuus oli tässä esimerkissä se koko muiston sitova osa, jonka avulla elämys saatiin lopulta saavutettua. Tasting-tilaisuuden voidaan oikealla tavalla järjestettynä sanoa tuottavan elämyksen ja sitä pystytään silloin kutsumaan elämykselliseksi tasting-tilaisuudeksi.

Tässä työssä aikaan saadun maistatuksen pohjalta on hyvä lähteä rakentamaan avointa, elämyksellistä tasting-tilaisuutta. Kuten luvussa 6 todettiin, täytyisi pyrkiä tehokkaampaan tiedottamiseen, kehittää muun muassa suunnitelmaa ja laatia mahdollisesti pysyvä aikataulu, jotta avoin tasting-tilaisuus pystyttäisiin toteuttamaan. Avoimelle, elämykselliselle tasting-tilaisuudelle on kuitenkin hyvät mahdollisuudet kehittyä ja muotoutua sellaiseksi tapahtumaksi, joka oli opinnäytetyöntekijän ja toimeksiantajan, Teerenpeli Tampereen, tavoitteena. Mikäli luvussa 6 esitettyjä kehitysehdotuksia hyödynnetään ja maistatusta ollaan vielä valmiita testaamaan muutaman kerran, saadaan lopputulos halutunlaiseksi.

7.2 Ohjaustoiminnallinen olutkulttuuri

Ohjaustoiminnallinen olutkulttuuri on käsite, joka syntyi tämän opinnäytetyön tuotoksena. Sillä tarkoitetaan olutkulttuurin sisällä tapahtuvia tilaisuuksia, joissa käytetään ohjaustoiminnan toimintatapoja. Tässä työssä sitä ilmennetään lähinnä tasting-tilaisuuden muodossa. Elämyksellinen tasting-tilaisuutta voidaan kutsua yhdeksi mahdolliseksi ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin ilmentymäksi.

Tämän opinnäytetyön pohjalta voidaan maistatustilaisuus lukea ohjauskeinona toiminnalliseksi menetelmäksi. Tämä tarkoittaa, että siinä keskitytään enemmän itse toimintaan ja että sen pääasiallisena ohjausvälineenä on puhe sekä ohjaajan tapa ilmaista itseään. Se on monipuolinen ja helposti muokattavissa oleva ohjausmalli, jossa pääasiallisesti jaetaan tietoa sekä opastetaan maistelemaan tuotteita. Tavanomaiseen tasting-tilaisuuden malliin on mahdollista yhdistää myös toiminnallisia menetelmiä tai vaikkapa teeman, jonka alla edetään. Tällaiset tavat voivat sisältää esimerkiksi olutkulttuuriaiheisen valokuvaushetken ennen maistatusta tai oman olutpullon etiketin suunnittelun ja piirtämisen. Tasting-tilaisuuden ei tarvitse olla pelkästään tuotteiden maistelua vaan se voi olla myös toiminnallisten menetelmien sarja, joista yhtenä osana maistatus on.

Opinnäytetyössä saatiin tasting-tilaisuudesta aikaan ohjauksellinen tapahtuma, josta asiakkaat palautteen mukaan pitivät ja tulisivat sinne mielellään uudestaan. On mahdollista yhdistää tietokilpailun tyyppistä toimintaa maistatukseen ja tätä kautta tehdä siitä erilainen, erottuva. Tämän

kokeilun pohjalta pystytään tuottamaan samantyyppisiä maistatustilaisuuksia, joihin otetaan mukaan toiminnallinen menetelmä tai menetelmiä aiheeseen liittyen. Tällainen tekeminen sopii suuremmallekin osallistujamäärälle, kunhan toiminta vain suhteutetaan asiakkaiden määrään. Jokainen toiminnallinen menetelmä täytyy suunnitella erikseen ja yhdistää varsinaiseen tasting-tilaisuuden suunnitelmaan.

7.3 Tietojen luotettavuus

Tässä luvussa pohditaan opinnäytetyössä käytettyjen lähteiden luotettavuutta ja tasting-tilaisuuteen osallistuneiden antamia vastauksia. Tasting-tilaisuutta voidaan tarkastella palautteen hajonnan sekä määrän osalta ja lähteiden luotettavuutta voidaan arvioida iän ja tieteellisyyden avulla. Tämän osuuden tarkoituksena on varmistaa tutkimuksen ja sitä kautta myös tulosten luotettavuus.

Tasting-tilaisuuteen osallistui yhteensä viisi henkilöä. Heistä jokainen antoi palautetta tuokiosta, ja tämä palaute oli lähinnä positiivista. Näin pienellä osallistujamäärällä maistatuksesta saatiin aikaiseksi miellyttävä toimintahetki, joka pienellä kehittämisellä olisi helposti ja tarkoituksenmukaisesti toistettavissa. Opinnäytetyössä kuitenkin tähdättiin avoimeen, useammalle henkilölle suunnattuun tasting-tilaisuuteen. Tämä tarkoittaisi sitä, että mielipiteet isomman ryhmän sisällä voisivat olla kovin erilaisia verrattuna pienempään ryhmään, sillä jo ympäristö isommassa tapahtumassa on toisenlainen. Suurempaan osallistujamäärään kuuluu todennäköisemmin enemmän erilaisia yksilöitä, joten myös eriavien mielipiteiden määrä on isompi. Tällöin tasting-tilaisuuden kehittäminen olisi vaatinut toisenlaisia toimenpiteitä kuin mitä tässä opinnäytetyössä on esitetty. Kehittämisideat olisivat olleet tarkempia suuremmalla asiakasryhmällä, mutta kuten luvussa 6 on kerrottu, avoimen tasting-tilaisuuden kehittäminen onnistuu tästäkin maistatuksesta saadun palautteen avulla.

Internetlähteiden käytössä on aina syytä olla varovainen, mitä tulee niiden luotettavuuteen. Mikäli sivusto ei vaikuta olevan selkeän tahon tuottama tai siellä oleva materiaali vaikuttaa kyseenalaiselta, on syytä olettaa, että myös siellä sijaitseva informaatiota on kyseenalaista. Tässä opinnäytetyössä käytetyissä internetlähteissä on miltei kaikissa selkeä tekijä ja julkaisija, joten niissä esitetty tieto todennäköisesti luotettavaa. Tekstit ovat asiallisia ja niissä näkyy lähdeviitteet eli voidaan olettaa tiedon olevan korrektia. Joissain sivustoissa ei kuitenkaan ole havaittavissa päivitysaikoja tai ylläpitäjiä ja näiden sivustoiden luotettavuus kärsii kyseisten seikkojen puuttuessa. Kuten kirjallisuuden kohdallakin, olisi tämä opinnäytetyö voinut olla internetlähteiden osalta luotettavampi, mikäli niissä olisi käytetty vain varmasti sopivaa materiaalia. Jälleen kysymyksessä on kuitenkin materiaalin puute ja sitä kautta tyytyminen saatavilla olevaan aineistoon.

7.4 Tavoitteiden saavuttaminen

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on avoimen, elämyksellisen ja mahdollisimman kustannustehokkaan oluen tasting-tilaisuuden kehittäminen. Tavoitteena on myös hyödyntää ohjaustoiminnallisia menetelmiä tasting-tilaisuudessa sekä perehtyä tilaisuudesta tiedottamista. (Ruokamo 2012.) Näiden päämäärien saavuttamiseksi opinnäytetyössä tehtiin tutkimustyötä, käytännön koe ja analysointia tulosten osalta. Kyseiset tavoitteet täydentävät toinen toistaan ja jo yhdenkin saavuttaminen tarkoittaa toisen osittaista täyttymistä.

Avoimen, elämyksellisen tasting-tilaisuuden kehittäminen ja testaaminen onnistuivat tässä työssä osittain. Tilaisuudesta ei saatu aikaiseksi avointa, kuten opinnäytetyössä oli tarkoitus. Tilaisuus oli suljettu, muutamasta henkilöstä koostuva tasting kun sen olisi pitänyt olla usean asiakkaan avoin maistatus. Näin tehtiin, koska suunniteltuun avoimeen tasting-tilaisuuteen ei tullut osallistujia. Tuokio toteutettiin joka tapauksessa, vaikka asiakasryhmä olikin reilusti ajateltua pienempi, sillä pienellä porukalla oli mahdollista tehdä kokeilu elämyksellisestä tasting-tilaisuudesta. Avointa tapahtumaa on hyvä lähteä kehittämään tämän kokeilun pohjalta, kuten luvussa 6 on esitetty.

Elämyksellinen tasting-tilaisuus onnistuttiin tässä työssä kehittämään ja testaamaan. Pienellä ryhmällä toteutettu maistatus toimisi hyvin uudemman kerran kehitysideoita huomioon ottaen ja siihen olisi helppo liittää erilaisia ohjaustoiminnallisia sovelluksia, kuten vaikka valokuvaamista tai käsityömenetelmiä. Tehty pilottiohjaus todella kattoi kaikki aistit ja siitä tuli luvussa 5 esitettyjen tavoitteiden mukainen. Avoin tasting, kuten ylempänä todettiin, on vielä kehittämisen takana, mutta toimiva ajatus sekä onnistunut kokeilu ovat varsin hyvä alku sen toteuttamiseen.

Ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin kartoittamisessa onnistuttiin opinnäytetyön aikana hyvin. Käsite saatiin ilmennettyä omaan muotoonsa ja määriteltyä. Käsite ei välttämättä koskaan siirry yleiseen käyttöön, mutta ainakin se on olemassa ja sitä voidaan käyttää olutkulttuurin alaisuudessa ohjattaessa. Ohjaustoiminnalliseksi olutkulttuuriksi voidaan nimittää tilaisuuksia, joissa ohjaustoiminnan keinot ja periaatteet sekä olutkulttuuri ovat läsnä. Tämän tavoitteen saavuttamisen ansiosta, muihin tavoitteisiin yltäminen oli paljon helpompaa.

Asetettu tavoite Teerenpeli Tampereelle kustannustehokkaamman toiminnan keksimisestä toteutui tasting-tilaisuuden lailla osittain tässä opinnäytetyössä. Elämyksellinen tasting-tilaisuus onnistuttiin luomaan, ja seuraava askel onkin sen kehittäminen avoimeksi luvussa 6 esitettyjen ratkaisujen avulla. Tämän kautta toimeksiantaja saisi aikaiseksi haluamansalaisen maistatus-tilaisuuden, jonka avulla heidän toimintaansa saataisiin kehitettyä halutulla osa-alueella. Tässä opinnäytetyössä ei siis varsinaisesti saatu vielä tehtyä vaaditunlaista toimintaa toimeksiantajalle, mutta sitä varten saatiin hyvät suunnitelmat ja ajatukset, jotta tilaisuus voisi tulevaisuudessa toteutua.

Kaiken kaikkiaan kolme esitettyä tavoitetta toteutuivat siinä määrin, että ne on mahdollista saavuttaa kokonaisuudessaan, mikäli niitä lähdetään kehittämään tässä opinnäytetyössä annettujen tulosten pohjalta. Tuloksista saadut tavat eivät toki ole ainoat mahdolliset kehittämissideat, joita kyseisten tavoitteiden lopulliseen saavuttamiseen on syytä käyttää, mutta ne ovat tämän tutkimuksen perusteella osa olennaisimmista ja tavoitteiden mukaisimmista keinoista.

7.5 Ohjaustoiminnallisen olutkulttuurin jatkokehittäminen

Tämä opinnäytetyö tuotti tietoa elämyksellisen tasting-tilaisuuden mahdollisuuksista ja ohjaustoiminnallisesta olutkulttuurista. Tämän informaation avulla on mahdollista lähteä jatkokehittämään Teerenpeli Tampereelle avointa, elämyksellistä tasting-tilaisuutta, joka olisi tässä opinnäytetyössä esitettyjen tavoitteiden mukainen. Ohjaustoiminnallista olutkulttuuria voidaan edistää samalla kun tasting-tilaisuus muotoutuu, mutta sitä pystytään nyt myös kehittämään itsenäisesti. Molemmat näistä ovat mahdollisuuksia, joihin esimerkiksi opinnäytetyöntekijä tuntee haluavansa tarttua.

Esimerkkinä tällaisesta tilaisuudesta voidaan antaa tasting-tilaisuus yhdistettynä valokuvaamiseen. Miltei jokaisella asiakkaalla voidaan nykyisin olettaa olevan jonkinasteinen kamera mukana. Ennen maistatusta pyydetään ohjattavia ottamaan olutkulttuuriaiheinen kuva valitsemastaan kohteesta. Nämä kuvat esitetään ennen maistatuksen alkua ja jokainen saa kertoa omastaan, miksi on sen ottanut ja mikä siinä sai hänet valitsemaan juuri tämän kuvauskohteen. Tällä tavalla jaetaan kokemuksia ja herätellään asiakkaita aiheeseen sekä mahdollisesti saadaan uutta informaatiota jo ennen varsinaisen maistatuksen alkua. Kuvien katselusta voidaan siirtyä sujuvasti maistattamiseen ja aihealueesta tiedon jakamiseen.

Opinnäytetyö: Elämyksellinen tasting-tilaisuus, olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin, onnistui todella todistamaan olutkulttuurin ja ohjaustoiminnan yhdistämisen mahdollisuuden ja toteuttamaan elämyksellisen tasting-tilaisuuden.

LÄHTEET

Edita. 2008. Mainonta ja hinnoittelu. Alkoholilaki, Finlex. Osaston ylläpitäjä Editra Publishing Oy. Luettu 1.3.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143>

Holopainen, M. 2007. Aikuisen oppijan erityispiirteet. Aikuinen oppijana – Aikuisoppijan erityispiirteiden huomioiminen aikuisopetuksessa. Luettu 26.2.2012.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20042/jamk_1192700219_8.pdf?sequence=1

Ilta-sanomat. 2013. Ilta-sanomat, ruoka, uutiset; Alko listasi pienpanimoiden uutuuksia. Artikkelit 18.01.2013. <http://www.ruokala.net/uutiset/alko-listasi-pienpanimoiden-uutuuksia/1288533057563>

Jackson, M. 1988. Suuri olut kirja. Suomentanut Glenorval Oy 1990. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. Sivut 7-16, 101-103.

Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka. 2010. Matkalla ohjaajuuteen. Helsinki: Oy Nord Print Ab. Sivut: 55-59, 75-77, 84-85, 89-91, 108-111.

Kammonen, T. 2012. Uusi Suomi, uutiset, kotimaa; Ministeriö rajuna: alkoholi pois pysäkeiltä, urheilusta ja internetistä. Artikkelit 25.4.2012.

<http://www.uusisuomi.fi/kotimaa/122020-ministerio-rajuna-alkoholi-pois-pysakeilta-urheilusta-ja-internetista>

Karvonen E. n.d. Opinnot. Otavan opisto. Luettu 1.3.2012.

<http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/0viestinta/tiedotusoppi/johdatusviestintatieteisiin/luento1.2.html>

Kinnunen, H. 2012. Yle TV 1 uutiset, kotimaa; Olutharrastaja ei läträä vaan maistelee. Artikkelit 13.12.2012.

http://yle.fi/uutiset/olutharrastaja_ei_latraa_vaan_maistelee/6411573

Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus. 2009. Elämyst. Luettu 2.7.2012.

<http://www.leofinland.fi/index.php?name=Content&nodeIDX=166>

Opinpaja Oy, 2011. Kelpokymppi, Toiminnallisia menetelmiä, toiminnalliset menetelmät pdf-tiedosto. Luettu 23.11.2012.

http://www.peda.net/img/portal/2119590/Toiminnalliset_menetelmat1.pdf?cs=1305791785

Pohjola, J. 2003. Ilme - Visuaalisen identiteetin johtaminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Putkonen, J. 2013. Verkkomedia, kotimaan uutiset; Kieltolaki 2.0 - luvassa radikaaleja kiristyksiä: hyvästi kaljateltat ja kesätapahtumat? Artikkelit 30.1.2013. <http://www.verkkomedia.org/news.asp?mode=2&id=6648>

Ruokamo, J. 2012. Elämyksellinen tasting-tilaisuus - Olutkulttuurista kertominen ohjaustoiminnan keinoin. Kappale 2.2, sivut 2-3.

Saaranen, M-L. 2006. 1. Aikuinen oppija. Aikuinen oppijana ja ohjattavana. Luettu 26.2.2012. http://www.kotinet.com/maija-leena.saaranen/ope/APOA4001_tuloste.pdf

Sinebrychoff. n.d. Sinebrychoff, juomamme, tietoa oluesta, olutkulttuuri. Luettu 11.2.2013. <http://www.sinebrychoff.fi/juomamme/oluesta/Pages/Olutkulttuuri.aspx>

Teerenpeli. n.d. Ravintolat, Tampere. Teerenpeli Yhtiöt Oy. Viitattu 1.3.2012. <http://www.teerenpeli.com/ravintolat>

Torvinen, P. 2012. MTV3, uutiset, kotimaa; Viiniä saa myydä paikan päältä, olutta ei – miksi näin? Artikkelit 5.8.2012. <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/08/1591526/viinia-saa-myyda-paikan-paalta-olutta-ei---miksi-nain>

Vellonen, T. 2008. Aikuisen oppiminen. Aikuisoppijaa ohjaamassa – näyttötutkinnon henkilökohtaistamisen käytännön järjestelyt. Luettu 27.2.2012. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20319/jamk_1235731435_2.pdf?sequence=1

Verkko-tutor. 2002. Kokemuksellinen oppiminen. Osaston ylläpitäjä Päivi mäkinen. Luettu 27.2.2012. <http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/kokem.htm>

Verkko-tutor. 2002. Opiskelun tavoitteita etsimässä. Osaston ylläpitäjä Päivi mäkinen. Luettu 27.2.2012. <http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/tavoite.htm>

Öystilä, S. 2008. Aikuinen oppijana. Edita-instituutti, Tampereen yliopisto. Luettu 26.2.2012. <http://developmentcentre.lut.fi/artikkelit.asp?id=8>

Tule mukaan tasting-tilaisuuteen Tampereen Teerenpeliin

Torstaina 19. huhtikuuta
kello **19.00 alkaen.** (kesto n. 1,5tuntia)

Maistelun lisäksi kerromme
sinulle illan aihealueesta ja pidämme tieto-
kilpailun loppukevennyksenä.

Lippuja ja lisätietoa
Teerenpeli Tampereen tiskiltä.

Paikkoja on rajoitetusti.
Lipun hinta on **35e/hlö.**

Tervetuloa nauttimaan!

TEERENPELI
TAMPERE

Oletko käynyt tasting -tilaisuudessa?
Oletko kiinnostunut oluesta ja viskistä?

No tule ihmeessä mukaan tasting -tilaisuuteen

Tampereen Teerenpeliin
19. huhtikuuta kello 19.00 alkaen.
(kesto n. 1,5 tuntia)

Tapahtumassa maistellaan
viskejä ja panimomme omia oluita.

Tarkastelemme maisteltavien tuotteiden historiikkaa
sekä makuelämystä asiantuntijan johdolla,
mutta liian vakavaksi emme heittäydy.
Pidämme lisäksi tietokilpailun palkinnoin illan aihe-
alueesta.

Lippuja ja lisätietoa Teerenpelin tiskiltä.
Paikkoja on rajoitetusti.
Lipun hinta on **35€/hlö.**

Tervetuloa nauttimaan!

TEERENPELI
TAMPERE

LIITE 3: TASTING-TILAISUUDEN PALAUTELOMAKE

Anna palautetta tilaisuudesta!

Palautetta käytetään tulevien tasting-tilaisuuksien kehittämiseen ja materiaalina opinnäytetyössä. Lisätietoja tästä saat paikalla olevalta ohjaajalta. Kummassakaan tapauksessa nimiä tai muita palautteen antajan tunnistamiseen liittyviä seikkoja ei paljasteta.

	Tilaisuuden asiasisältö (esim. vastasiko asiasisältö odotuksiasi maistatuksesta, oliko kokonaisuus riittävä, oliko tieto hyödyllistä, miltä sisältö tuntui kokonaisuutena?).	Vuorovaikutus tilaisuudessa (oliko mahdollisuuksia kysymyksiin ja keskusteluun, saiko vastauksia?).	Asiantuntijan ja ohjaajan toiminta (äänen käyttö, kuuluvuus, näkyvyys, selkeys, innostavuus, ymmärrettävyys jne.).	Tilaisuudessa viihtyminen (oliko toiminta miellyttävää, tulisitko uudelleen, tilojen järjestely, tunnelma?).
Mikä toimi hyvin?				
Mikä toimi huonosti/mitä olisi voinut kehittää?				
Muita huomioita?				
Vapaa sana				

Kiitos palautteestasi! Jatka tarvittaessa kääntöpuolelle.